

23

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

2

SERI ÎN ALB

Din aritmetica dezarmării

REMBRANDT

Anul XIII nr. 2 (450) — 11 ianuarie 1964

Prezențe
rominești

peste
hotare

De vorbă cu
dr. Gh. Marinescu
laureat al
Academiei naționale de medicină
din Paris

De curând o lucrare românească de știință medicală — „Pneumonia interstițială în poliomielită” — a primit premiul „Catherine Hadot” al Academiei naționale de medicină din Paris, iar autorul ei, doctorul Gh. Marinescu, titlul de laureat al acestei academii.

Intr-o scurtă convorbire cu tov. dr. Marinescu, ne-am interesat mai întâi în ce constă valoarea practică a acestei lucrări.

— Lucrarea premiată contribuie în primul rând la cunoașterea mai adâncită a paraliziei infantile și în special a complicațiilor pulmonare sub aspectul pneumoniei interstițiale, care este cauzată de numeroși factori. Partea originală a lucrării constă în a demonstra, pentru prima dată, că pneumonia interstițială poate fi provocată și de virusul poliomielitice.

— Prin ce mijloace ați ajuns la această concluzie?

— Prin cercetări de ordin anatomoclinic, adică atât de laborator, cât și de clinică. Țin să menționez că cercetările mele au fost efectuate în colaborare cu mai mulți cercetători din cadrul Institutului de inframicrobiologie al Academiei R.P. Române și medici specialiști de la spitalele de boli contagioase „Prof. dr. Victor Babeș” și „Colentina”.

— Cum a fost primită lucrarea dv. în cercurile de specialitate din străinătate?

— Lucrarea a apărut de mai multă vreme într-un număr special din „Presse médicale”, una dintre cele mai răspândite reviste medicale din Franța, și a fost apoi citată sau recenzată de numeroase publicații de specialitate.

Participând la ședințele de lucru ale Academiei naționale de medicină și ale Societății de biologie din Franța, am avut prilejul să ascult — cu justificată satisfacție — aprecieri elogioase despre școala medicală românească, al cărei elev mă mândresc a fi.

M-au bucurat îndeosebi cuvintele profesorilor R. Fabre, președintele Academiei naționale de medicină, și J. Roche, rectorul Universității din Paris care, salutând prezența la Academie a unui medic român, proaspăt laureat al Institutului științific francez, au arătat că aceasta este încă o mărturie a bunelor relații, în plină dezvoltare, dintre popoarele română și franceză.

— În încheiere, încă o întrebare, tov. dr. doctor: ce ne puteți spune despre condițiile care v-au ajutat în obținerea acestor rezultate?

— Mi-am făcut pregătirea profesională și științifică în condițiile create de regimul nostru, fiind îndrumat îndeaproape de acad. prof. Șt. S. Nicolau, directorul Institutului de inframicrobiologie al Academiei R.P. Române. Am fost ajutat să mă perfecționez în străinătate la Institutul de poliomielită din Moscova, Institutul Pasteur și Spitalul Claude Bernard din Paris. Un factor pe care îl consider a fi unul dintre cei mai importanți în pregătirea mea profesională și științifică este faptul că am posibilitatea de a lucra ca șef de secție la Spitalul de boli contagioase „Prof. dr. Victor Babeș” și în același timp ca șef de sector la Institutul de inframicrobiologie al Academiei R. P. Române, împletind în mod nemijlocit activitatea mea de cercetător cu cea de practician.

R. R.

COPERTA NOASTRĂ

Un dublu portret al artistei CARMEN STĂNESCU, de la Teatrul Național „I. L. Caragiale”. În această stagiune am avut prilejul de a o vedea în „O scrisoare pierdută” și „Nevestele vesele din Windsor”; în prezent, Carmen Stănescu repetă rolul principal din piesa „O femeie cu bani” (Millonara) de G. B. Shaw.

Fotografie de
S. Steiner

■ Serile pot fi în alb
■ Dansul singur nu
e de ajuns ■ Istorie și
geografie la sfârșit
de săptămână

Seri

În seara aceasta, albul este la loc de
cinste.

ni în alb

Tinerii au transformat un joc numai distractiv, remiul, într-unul instructiv: schimbând cifrele cu litere, pot să facă interesante combinații pe teme literare, istorice.

Cine nu a trecut măcar o dată pe o „Stradă Mare” dintr-un oraș de provincie de odinioară? N-are importanță unde, toate erau la fel. Mai mult sau mai puțin „mari”, ele își dezvăluiau personalitatea în serile de sâmbătă și duminică. Atunci când o mulțime aproape nefiresc de plictisită — mai ales tineri — își omora timpul liber bătăind strada de la un capăt la altul, o dată, și încă o dată, și încă de câteva zeci de ori, fără nici un fel și gând, decât vreo remarcă despre fata lui cutare („n-am văzut-o sâmbăta trecută”) sau aliceva de acest fel.

Plimbările acestea, îngrozitor de precise, mi s-au părut întotdeauna triste. De fapt, nici nu erau plimbări, ci o defilare a plictiselii și monotoniei, măsurată pe sute de metri. De cele mai multe ori, așa se pune capăt unei săptămâni cenușii.

Fără îndoială că astăzi nu au dispărut plimbările; tinerii trec și în zilele noastre, agale, în ceasurile de seară, pe arterele orașelor. Dar nu mai sînt plictisiții de altădată, ci oameni pe chipurile cărora poți afla bucuria cutreierării de-a lungul unei străzi înnoite, care te cheamă. Strada a încetat de a mai fi distracție — și încă unic prilej de distracție; azi avem în orice oraș o mie și unul de alte lucruri care ne atrag.

Dacă mi-am adus aminte de „Străzile Mari” de altădată este din „vină” unor tineri dintr-un oraș de la capătul țării, Oradea. M-a mișcat, prin contrast, imaginația lor ce se întrecea în a face din orele de răgaz de la sfîrșitul săptămînii ceasuri ale frumosului. Aici am aflat că serile pot fi uneori „în alb”, că unele rătăcirii (prin pădure) nu sînt de alungat, că... Dar să nu facem rezumate.

ALBUL OBLIGĂ

A fost mai întii părerea citorva băieți și fete de la Întreprinderea poligrafică.

Joile tineretului, cu bogatele lor acțiuni instructive, le-au îndrăgit cu toții; totuși joia este o zi din mijlocul săptămînii, care nu-ți poate îngădui prea multă vreme pentru distracție. Sîmbăta și duminica, se înțelege, timpul e mai generos. Dar să-i inviți mereu pe tineri numai la o conferință ori reuniune, înseamnă să-i plictisești de la o vreme.

S-a născut atunci, nu fără frămîntări și contraziceri, „Seara în alb”. Într-o astfel de seară este lege: fetele trebuie să vină cu rochii albe, iar băieții cu cămăși albe. Unii s-au speriat: „Nu vom fi ca la școală, în uniformă?”

A învins însă imaginația, amestecată și cu ceva din psihologia culorilor, aceleora care au știut să vadă o sală vastă, în care albul, fiind la loc de cinste, trebuie să-și arate în acest fel mai deplin virtuțile; parcă înzestreață cu mai multă siguranță pașii de dans, parcă te face mai prietenos cu cei necu-

noscuți. De fapt, discret, el te îndeamnă pe neștiute la toate acestea și... încă ceva. L-am aflat spre sfîrșitul orelor de dans.

— Pe noi albul ne obligă și la poezie. Nu e nici o figură de stil — m-a avertizat Iuliu Pereș, un lăcătuș de la „Azbociment”.

Într-adevăr, invitația la dans s-a sfîrșit în seara aceea cu o invitație la aducerea aminte a celor mai frumoase versuri despre natura țării. Cei din juriul concursului „Cine știe, câștigă” au avut de furcă cu egalitatea de puncte, cu împărțirea premiilor. E și firesc. Poți să stai între două sute de tineri în alb și să nu știi:

„Acolo lângă izvoare, iarba pare de omăt
Florile albastre tremur ude în văzduhul
tămiet”.

Are dreptate Iuliu: albul obligă.

REPETIȚIILE „SERILOR”

Pentru un moment sînt puțin în cumpănă. Într-o seară din mijlocul săptămînii, în sala

Magda MIHĂILESCO
(Continuare în pag. 22)

Un concurs de orientare turistică nu este o simplă plimbare. Cere și pregătire.

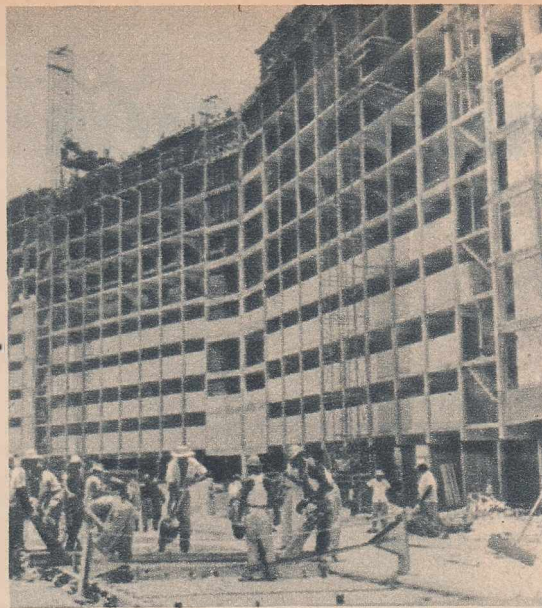
Luni 30 Decembrie a avut loc în Parcul Libertății din Capitală solemnitatea inaugurării Monumentului eroilor luptei pentru libertatea poporului și a patriei, pentru socialism.

PESTE

1000000000000
DOLARI

SÎNT CHELTUIȚI ANUAL PENTRU ÎNARMARE

CU
ACEASTĂ
SUMĂ
S-AR
PUTEA
CONSTRUI

10.000.000 locuințe

Dacă ați fi întrebat care este diferența dintre războiul cald și războiul rece, veți fi înclinat desigur să răspundeți: „războiul cald este un conflict între state, în care curge sânge cald, în timp ce războiul rece reprezintă tot un conflict acut, o stare de încordare în relațiile internaționale, în care armele sînt folosite doar ca mijloc de amenințare“. Și poate că vă veți grăbi să adăugați că, deși războiul rece implică pericolul transformării sale în orice moment într-un război cald, cel puțin cît durează acesta nu există victime omenești! Ei bine, cine gîndește astfel comite o greșeală serioasă.

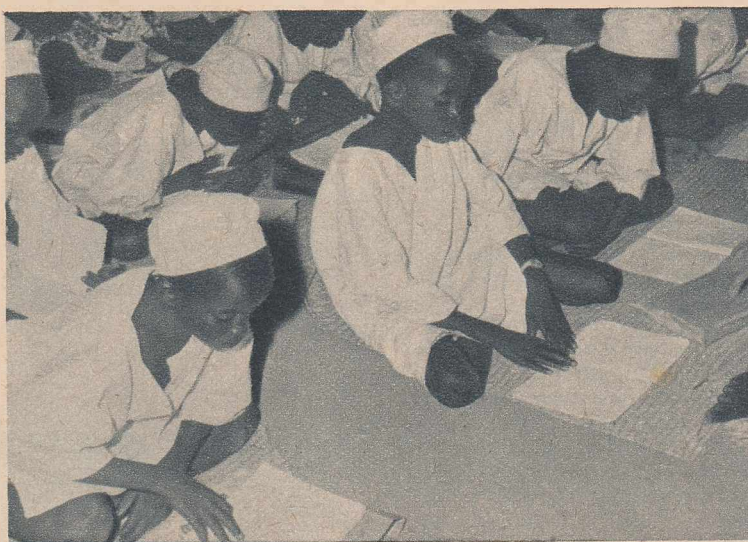
UN CALCUL...

Este adevărat că războiul rece nu presupune folosirea armelor, dar nu este adevărat că el nu produce victime omenești. În cartea sa binecunoscută „O lume fără războaie“ (World Without War) savantul englez John Bernal arată pe bună dreptate că pot fi socotite „victime indirecte ale războiului rece zecile de milioane de bărbați, femei și copii din Asia și Africa care acum sînt morți și care ar fi în viață astăzi, dacă resursele irosite în această luptă (războiul rece — n.n.) ar fi fost utilizate pentru bunăstarea lor... Am putea, într-adevăr, să calculăm în mod efectiv, și an cu an, lista totală de pierderi în războiul rece“. Bernal ajunge la concluzia că peste 100 milioane de oameni au murit înainte de vreme, fie din cauză că nu și-au putut astîmpăra foamea, fie pentru că nu și-au putut procura medicamentul sau plăti doctorul de care aveau nevoie pentru a înfrînge boala.

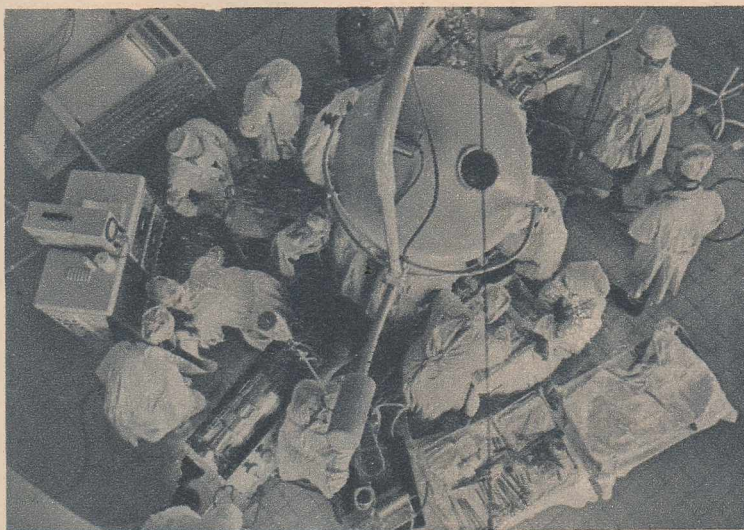
„Ceea ce putea fi făcut pentru a-i salva, asigurîndu-le hrană și medicamente, nu a fost făcut — conchide Bernal — pentru că țările care ar fi putut s-o facă erau mereu ocupate cu acumularea de arme“. Și deci, din această cauză, nivelul de trai al multor popoare are de suferit.

În asemenea situație este cu atît mai ab-

Adrian COMĂNESCU
(Continuare în pag. 6)

50.000 școli

10.000 spitale

**DIN ARITMETICA
DE ZĂRMĂRII**

DIN ARITMETICA DEZARMĂRII

surdă cu cât în zilele noastre cuceririle științei și tehnicii ar putea permite să se asigure un trai îndestulat, într-un timp relativ scurt, tuturor popoarelor, deschizându-le totodată perspectiva reală de a-și putea îndeplini cele mai îndrăznețe năzuințe.

După calculele făcute de specialiștii O.N.U., pentru producția de armament și întreținerea forțelor armate se cheltuiesc actualmente 120 miliarde dolari anual, dintre care 100 miliarde de către principalele state industriale (luându-se în considerație numai cheltuielile militare directe, pe baza datelor oficiale publicate de guvernele în cauză).

Aceasta înseamnă o sumă de 3.000 de miliarde în 25 de ani, care dacă ar fi folosită în scopuri productive ar permite dublarea bogățiilor existente azi pe pământ.

În Declarația cu privire la transferarea — în scopuri pașnice — a mijloacelor și resurselor eliberate prin dezarmare, prezentată de guvernul sovietic în fața Adunării Generale a O.N.U. în anul 1962, se arată că dacă numai o cincime din mijloacele cheltuite în scopuri militare ar fi destinată ajutorării țărilor în curs de dezvoltare, aceasta ar permite ca în 20-25 ani aceste țări, folosind și resursele lor interne, să se apropie de nivelul unor țări industriale ca Anglia sau Franța. Sau un alt calcul, mai concret: dacă am presupune că pentru dezvoltarea economiei țărilor slab dezvoltate s-ar alocă numai 10 la sută din suma cheltuită astăzi pentru înarmări, s-ar putea construi anual în aceste țări aproximativ 10 baraje mari de felul celui construit la Assuan (R.A.U.), vreo 20 de combinate metalurgice de felul celui de la Bhilai (India).

ARGUMENTE ȘI CONTRAARGUMENTE

Toate acestea par evidente, de la sine înțelese. Și totuși lucrurile nu sînt atît de simple.

În dezbaterile care au loc în jurul dezarmării și al implicațiilor ei economice se aud adesea și următoarele argumente: „Dacă ceea ce spui cu privire la utilizarea fondurilor înghițate actualmente de înarmări este adevărat, explică-mi, te rog, de ce în multe state occidentale dezvoltate, ca de pildă în S.U.A., cu toată ponderea mare a cheltuielilor militare, există încă multe capacități productive nefolosite, milioane de șomeri, surplusuri de produse. De ce nu pot fi folosite aceste resurse, care oricum zac inutilizate, pentru lichidarea mizeriei, foametei și bolilor din lume, chiar acum, înainte de înfăptuirea dezarmării? Și cu ce s-ar schimba această situație prin înfăptuirea dezarmării?”

De aici a apărut și părerea că progresul material al omenirii nu depinde chiar într-o măsură așa de mare de dezarmare și că poate ar fi bine ca prioritate absolută să se acorde, pe planul preocupărilor internaționale,

problema ajutorării țărilor și regiunilor slab dezvoltate, care ar putea fi rezolvată chiar în stadiul actual al cursei înarmărilor.

Fără îndoială, nici unul dintre cei care consideră dezarmarea ca problemă cheie a vieții internaționale — și, printre aceștia, în primele rînduri se află popoarele țărilor socialiste — nu a susținut că trebuie așteptată neapărat înfăptuirea dezarmării pentru a întreprinde acțiuni menite să contribuie la o utilizare mai bună, mai rațională, a resurselor materiale și spirituale ale lumii. Dimpotrivă, ei au militat și militează pentru adoptarea tuturor măsurilor concrete posibile imediat, luînd și inițiative în această direcție.

Un exemplu grăitor îl constituie acțiunile în acest sens ale R.P. Romîne în cadrul O.N.U. și în afara organizației, cum sînt: propunerile pentru completarea ordinii de zi a Conferinței O.N.U. pentru comerț și dezvoltare, pentru elaborarea unor principii ale cooperării economice internaționale, sprijinul acordat țărilor recent eliberate pentru a-și dezvolta propria economie.

Dar, pe de altă parte, nu se poate să nu se vadă că o rezolvare radicală a problemelor economice care frămîntă comunitatea inter-

națională nu este posibilă în condițiile continuării războiului rece și ale cursei înarmărilor.

PIEDICI ÎN CALEA ȘTIINȚEI

Este evident că problemele tehnice ale progresului economic al omenirii nu vor putea fi rezolvate decît pe baza unei dezvoltări considerabile a cercetării științifice.

Iată numai cîteva exemple semnificative: — insuficiența rezervelor de combustibil clasic nu reprezintă o primejdie în condițiile în care s-a creat posibilitatea utilizării surselor de energie nucleară;

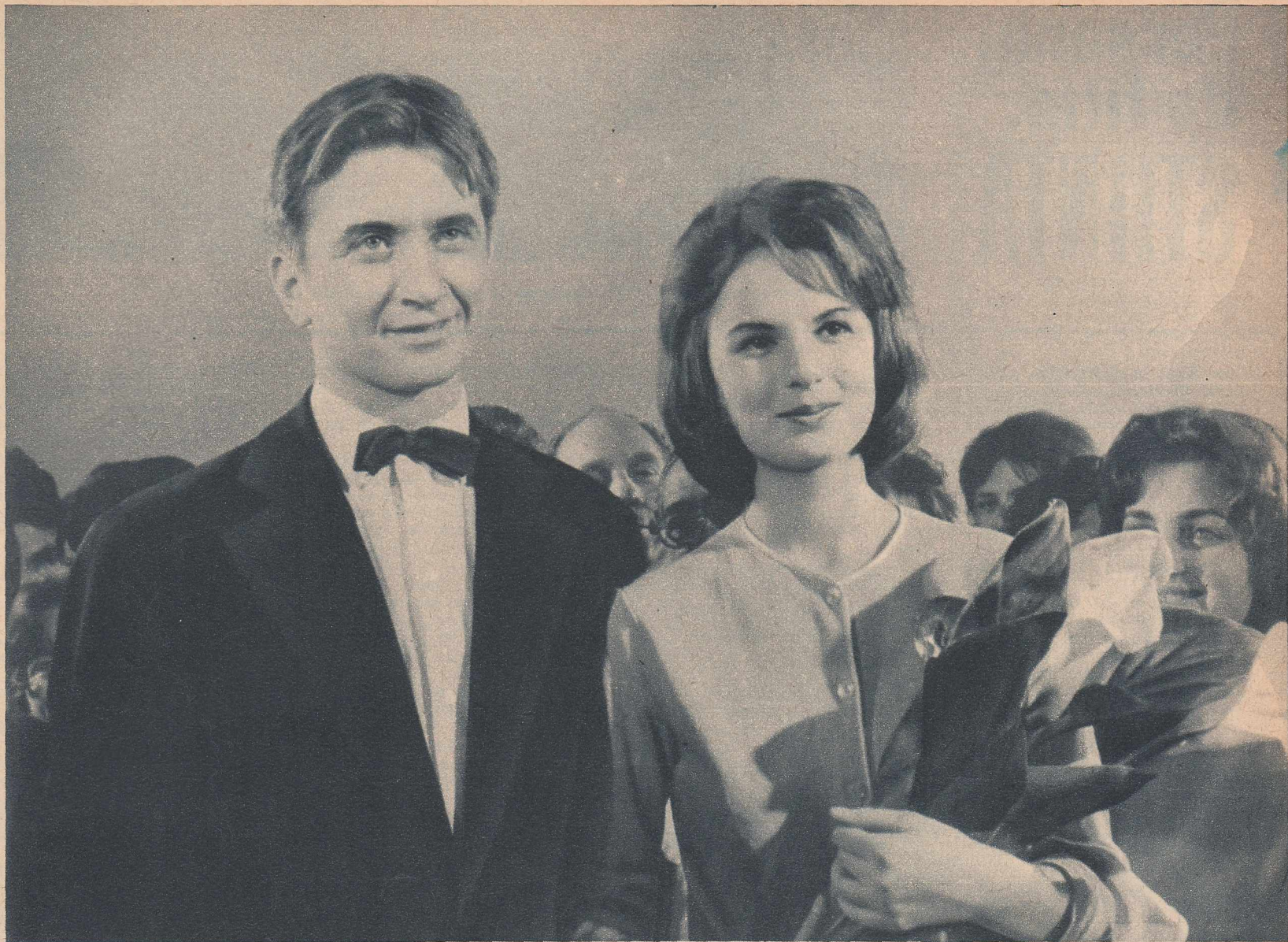
— capriciile climatei nu mai trebuie să primejduiască producția agricolă în epoca în care pătrunderea omului în Cosmos deschide perspectiva reală a influențării condițiilor climatice de către om;

— rezervele de hrană pentru omenire ar putea fi substanțial îmbogățite în condițiile progreselor chimiei, care lasă să se întrevadă posibilitatea producerii pe calea sintezei chimice a unor substanțe mai complexe decît cele produse de celulele vii;

(Continuare în pag. 22)

O scenă impresionantă: oameni înfometăți într-o țară africană. Dacă numai o cincime din mijloacele cheltuite în scopuri militare ar fi destinată ajutorării țărilor în curs de dezvoltare, în 20-25 de ani aceste țări, folosind și resursele lor interne, ar putea să se apropie de nivelul unor țări industriale ca Anglia sau Franța.

Cei doi eroi ai filmului „Bastonașul” (regizor Ion Moscu), interpretați de Dumitru Furdui și Ilinca Tomoroveanu.

Personaj de film:

ȘTIINȚA

S-ar putea ca pe unii dintre noi să-i intereseze viața pelicanilor, păsările grave și taciturne care își fac de secole anualul voiaj în Delta, venind tocmai din Mozambic sau de pe malul Nilului. Dar poate că am vrea să aflăm biografia siliciului, acest element insignifiant la prima vedere, dar atât de prezent în jurul nostru și căruia știința secolului al XX-lea i-a găsit întrebuințări uluitoare — de la transistori la fibre sintetice. Ori poate vrem să cunoaștem drumul oțelului sau am dori să privim îndelung frescele de la Voroneț, care au înfruntat cu bărbăție 400 de ierni.

Omul secolului al XX-lea e setos de cunoaștere și își pune întrebări. Mereu mai multe, mereu altele. Îi răspund cărțile. Dar nu numai ele. De la o vreme și filmul a fost investit cu virtuți științifice și a încercat să răspundă curiozității contemporanilor noștri. S-a născut un nou gen de film, aliat al savantului, popularizator neegalat al cuceririlor științei.

Filmul acesta pătrunde în școală și ajută profesorului să predea — cu exemplificări concrete — lecția de fizică sau de biologie; îl însoțește pe chirurg în sala de operație și urmărește cutezătoarea sa intervenție, pentru ca apoi

(Continuare în pag. 8)

Personaj de film: STIINTA

Cteva din „personajele” filmelor de arheologie și istoria artei realizate de Petre Sirin.

să pună și la dispoziția altora această mărturie minuțioasă; intră în laboratoarele cercetătorilor și se transformă în martorul atent al noilor descoperiri. Filmul științific a devenit astfel o prezență necesară pretutindeni. Iată de ce studioul „Al. Sahia” a încredințat unui sector al său crearea acestui film, oferindu-i pe câțiva dintre cei mai talentați regizori și operatori ai săi. Iar aceștia au abordat o tematică largă, de la „Recondiționarea sculelor” la „Întreținerea culturilor”, de la „Febra aftoasă” la „Gîndacul de Colorado” și de la „Semiconductori” la „Capul izolat”. Filmul de știință ajută astfel nemijlocit producției — industriale sau agrare (să ne a-

tea din urmă doar 12 apar în sălile de cinematografe, celelalte fiind de strictă specialitate, realizate la comandă și pentru necesitățile diferitelor ministere și instituții). Dacă filmul științific e încă în suferință cantitativă, el își afirmă personalitatea pe planul calității: din cele douăsprezece diplome primite în 1962 de studioul „Al. Sahia” la diverse festivaluri și congrese cinematografice internaționale, nouă aparțin filmelor științifice...

INCURSIUNE ÎN UNIVERSURI

NECUNOSCUTE

La San Francisco și la Varșovia, incursiunea cinematografică a lui Ion Bostan „Printre peli-

prinzînd prima lecție de înot a puilor golași, dar și lipsa de scrupule cu care părinții își părăsesc ouăle dacă sînt cît de cît deranjați. Bostan își face investigațiile cu perfectă rigurozitate științifică, el își povestește pe peliculă, fără vreo abatere de la adevărul științific, care sînt moravurile vulturului codalb, ale stîrcului și piciorongului purpuriu, ale lăstunilor care forfotesc lingă marginea grindurilor sau ale lopătarilor grațioși și timizi („Sub aripa vulturului”). Dar el a privit aceste universuri cu un ochi sensibil de poet, care transfigurează prin emoție tot ceea ce înregistrează prin cunoaștere. Faptul didactic devine un fapt de autentică artă: zborul lebedelor e însoțit de suava muzică a lui Ceaikovski din „Lacul lebedelor”, și imaginea capătă dintr-o dată o nostalgie nesfîrșită; puiul nevolnic de pelican e privit cu un umor plin de gingășie, libelelele roșii li se urmărește zborul oglindit pe luciul lacului, boabele imense, translucide, de icre curg pe fundul apei ca roua, izopozii cavernicoli, orbi, nepigmentați, se mișcă neliniștit în sunetele unui... twist („Lumea din beznă”). Microcosmosul de-

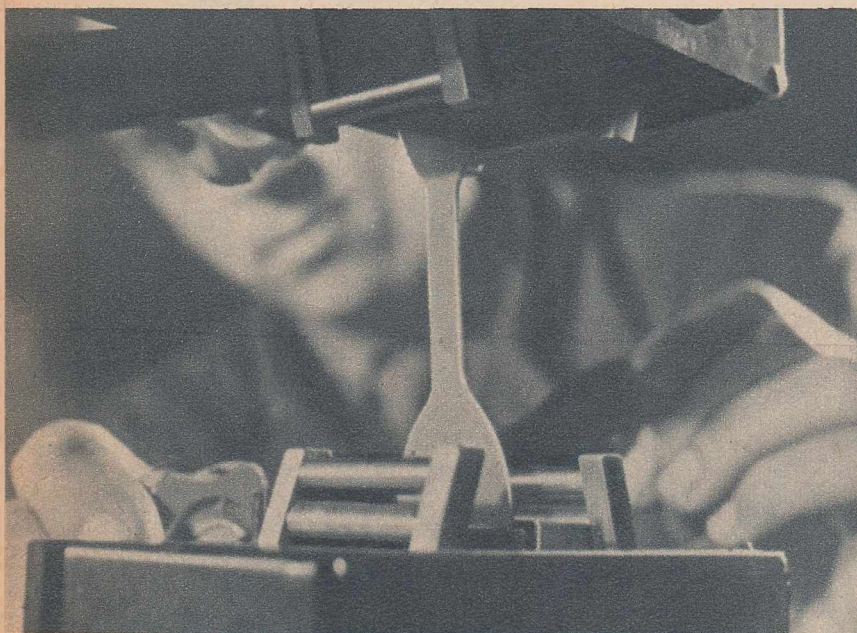
vine, pe ecran, un macrocosmos, feeric colorat, dinamic, demonstrînd vitalitatea naturii și poezia ei intrinsecă. Și cînd pleacă din sala de cinematografe, spectatorul poartă în sine nu numai ecoul unei emoții estetice, ci și o mulțime de noi cunoștințe științifice. Ceea ce e, într-adevăr, un câștig.

SUB OBIECTIVUL APARATULUI

MATERIA

Să spunem că eroii filmelor lui Bostan sînt, prin definiție, fotogenici și că faptul acesta facilitează potențarea artistică a filmului său. Dar ce e de făcut cînd protagonistul nu are date „fizice” îmbietoare, cînd el e un modest element nr. 14, siliciul, sau cînd se numește cocs ori șarjă rapidă și cînd existența acestor personaje pare cu totul nefilmică?... Ce e de făcut? La această întrebare răspund filmele regizorului Mircea Popescu.

Peliculele acestea ne incredințează parcă niște ochelari fermecați și ne invită să privim prin ei materia, procesele și structura ei intimă. Cele mai obișnuite și banale lucruri sînt redescoperite prin adîncă cunoaștere științifică, și atunci ele își

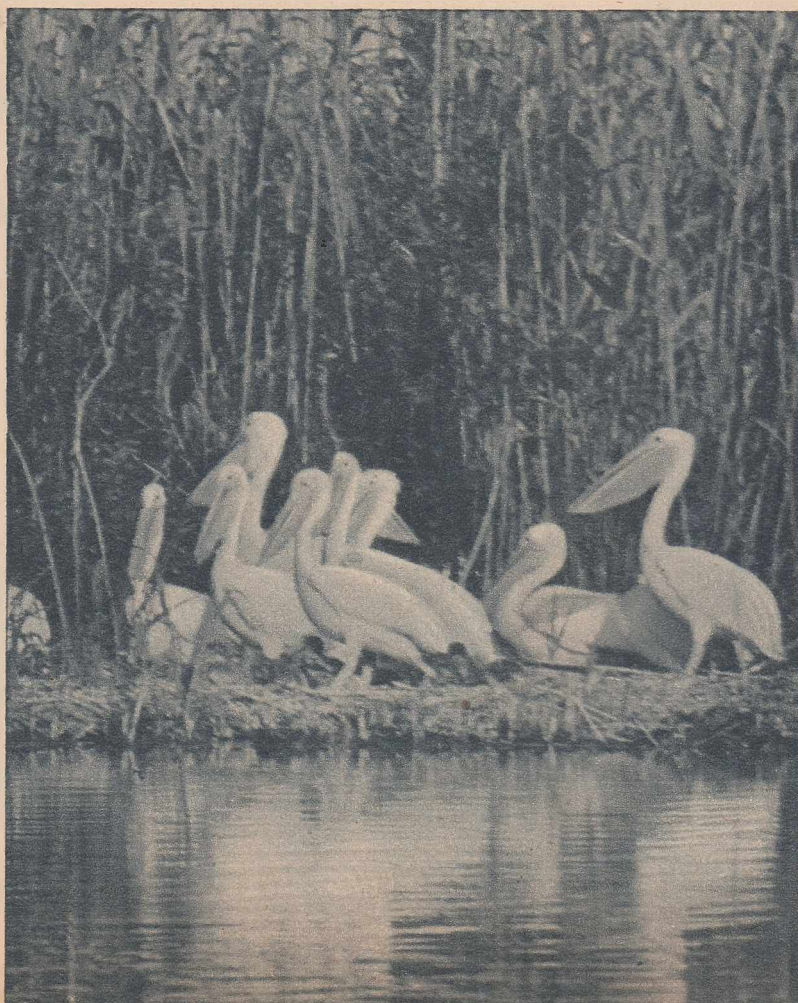

Masele plastice își demonstrează — în filmul lui Mircea Popescu — multiplele lor posibilități de devenire.

mintim de filmele intitulate „Pentru o înaltă productivitate a muncii”, „Șarjele rapide”, „Sere și răsadnițe”, „Arătura de toamnă”, „La fabrica «Proletarul»”, „Căi noi în viticultură” etc.). Explicit, competent, aceste filme informează, lămuresc, comentează, uneori pe un deliberat ton didactic, punînd la îndemîna tuturor prețioase cunoștințe științifice. Un exemplu: cele 411 școli de cultură generală din țară care au fost înzestrate cu aparate de proiecție au oferit elevilor numai în anul școlar 1962-1963 un număr de 2.000 de proiecții cu caracter didactic.

La noi filmul științific nu are încă nici un deceniu de existență. În 1957 se produceau 12 asemenea filme, în 1963 s-a ajuns la 37 (creșterea e totuși insuficientă dacă ne gîndim că din aces-

cani” a fost atît de pasionat urmărită, încît vizionările s-au încheiat cu două diplome. Cu un an înainte, la Vancouver, „Lacul cu nuferi” al aceluiași regizor căpătase Mențiunea de onoare. Se răsplătea astfel nestăpînită dorința de cunoaștere a unei zoologii ciudate și prea puțin știute, dorință pe care Bostan o concretizează scotocînd, cu aparatul în mînă, prin fundul apelor, pătrunzînd în hățșurile adînci ale Deltei, iscodînd prin cuiburile cu păsări rare. Ghemuit într-o lotcă cît o coajă de nucă, regizorul, însoțit de obicei de operatorul Ilie Cornea, își aruncă privirile acolo unde ochiul omnesc nu a pătruns încă, strecurîndu-se incognito în marea metropolă europeană a pelicanilor, urmărindu-le viața particulară, lungile plimbări meditative, sur-

relevă nebaneuite însușiri estetice. Procedând astfel, Mircea Popescu a făcut câteva adevărate poeme cinematografice despre „Drumul oțelului”, despre „Cocs” sau „Șarje rapide”, despre „Masele plastice” sau despre „Elementul 14 siliciu”. Ultimul film se și numește chiar „Prefață la un poem”. La congresul Asociației internaționale a filmului științific de la Rabat, unde i s-a atribuit „Cocsului” Diploma de onoare, s-a remarcat că filmul e o „poezie a materiei în negru și roșu”, cu toate că pelicula povestește, onest și cu exactitate științifică, despre procesul de fabricare a cocsului. „Elementul 14 siliciu” (Diploma de onoare la Belgrad) e de asemenea un film de chimie și fizică. Dar, deși comentariul e strict la obiect și riguros științific, autorii filmului au permis aici imixtiunea ficțiunii artistice, i-au dat libertate de expunere, și iată că siliciul a fost personificat într-un fel de omuleț amorf, o siluetă argintie care se mișcă hazliu pe ecran, face un fel de comperaj între episoadele filmului și, intrând în laboratoarele chimiștilor și fizicienilor, suportă toate transformările siliciului, devenind rînd pe rînd ametist,

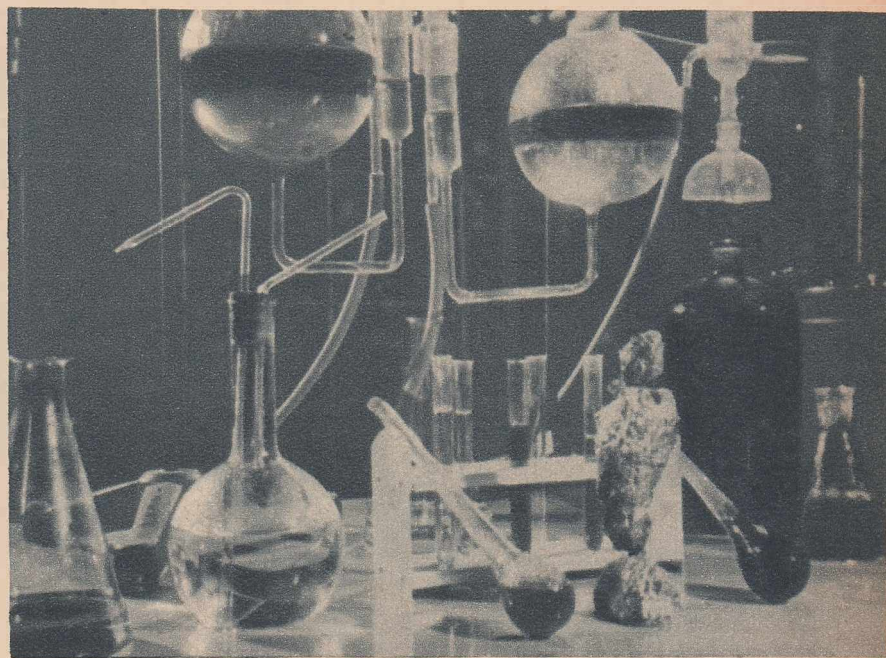
rubin, agată, transistor, material de construcție, fibră sintetică etc., etc. Metafora face mai accesibilă lecția științifică, personajul „siliciu” capătă umor, gingășie, inventivitate, și spectatorul din sală comunică mai direct cu el, îi reține atributele, posibilitățile de devenire, foloasele. Ca și în „Masele plastice” sau în „Cocsul”, Mircea Popescu a redat materiei ce e al materiei, culoarea, i-a arătat bogăția policromă, jocul minunat de nuanțe și tonuri, irizările, transparențele (deși, uneori, excesul de plasticitate l-a împins la unele efecte gratuite, formale).

O A DOUA VIAȚĂ ARTISTICĂ

Un profesor de istorie a făcut o adevărată pasiune pentru arta cinematografică, a urmat studiile convenite și și-a schimbat profesia: a devenit regizor de film. Schimbarea nu a fost însă totală. Petre Sirin s-a oprit la cinematografia de arheologie și istoria artei, în care se îmbinau de minune ambele sale preocupări. Filmele rezultate le cunoașteți: „Ceramica, artă milenară”, „Secretul unui tablou” (care și-a binemeritat Diploma de onoare

obținută la Vancouver), „Letopisețul de piatră al Dobrogei”, „Geme și camee”, „Comoara” etc... Spirit metodic și scrupulos, întotdeauna înarmat cu o densă informație, el purcede în filmele sale, cu calm și răbdare, să explice: cum se identifică un tablou și care sînt trăsăturile specifice artei unui mare maestru — Tizian de pildă; ce vestigii rare de artă posedă Dobrogea, de la piatră și ceramica neolitică cu cei doi omuleți gînditori din cultura Hamangia, la bazilica romană a Forului din Adamclisi; ce înseamnă o gemă și ce o diferențiază de o camee, deși aceste amîndouă pietre gravate au început prin a fi talismane, au devenit peceți personale și au terminat ca podoabe feminine. Obiectul artei lui Sirin e arta, personaj estetic prin însăși natura sa, dar, din păcate, inanimat. Și filmul trebuie să găsească soluția de a înviora povestirea științifică, de a ocoli primejdia prezentării statice, a didacticismului excesiv. De cele mai multe ori, Sirin a reușit.

șul”), a folosit pentru demonstrațiile sale diferite modalități cinematografice — documentarul, filmul jucat, desenul animat — ba uneori le-a întrebuițat pe toate odată și, așa cum s-a întîmplat în „Bastonașul”, se pare că nu a dat greș. În cazul de față, voia să avertizeze asupra efectelor dramatice pe care le poate avea, atunci cînd este neglijată cu bună știință, tuberculoza. A imaginat deci o poveste — întocmai ca la filmul artistic — cu doi tineri ce se iubesc și vor să se căsătorească; a chemat pentru a-i interpreta doi actori, Ilina Tomoroveanu și Dumitru Furdui — și pe peliculă s-a „jucat” o tragedie familială izvoartă din nepăsarea cu care tînărul și-a tratat boala. Dar filmul e intrerupt brusc, acțiunea e derulată cu repeziciune și povestea reluată dacapo, așa cum s-ar fi convenit de la bun început, cu căsătoria săvîrșită abia după vindecarea tînărului. Așadar, ficțiune, umor, un subiect ce se autoparodiază, dar și secvențe de foarte serioasă

Omulețul argintiu — simbolizînd siliciul — se plimbă dezinvolt prin laboratoarele chimiștilor.

Lipsa de mișcare a personajelor a fost înlocuită cu mișcarea aparatului și a luminii, cadrele au fost unite printr-o legătură imagistică cît mai cinematografică — prin corespondențe, trimiteri, similitudini sau contraste. Materialul inert a devenit viu. Și iată-l pentru a doua oară transfigurat artistic prin intervenția cineastului.

CÎND „DOJANA” SANITARĂ DEVINE FAPT DE ARTĂ

Există o categorie de filme științifice denumită „de educație sanitară”. Scopul lor e deplin lămurit de titlu, ceea ce nu simplifică — ci dimpotrivă — sarcina cineastului: spectatorul nu suportă ușor un expozeu didactic despre tuberculoză sau hepatită, uneori poate lua lucrurile prea în tragic, alteori prea ușor, și iată că eficiența filmului se pierde. Ion Moscu, unul din regizorii care practică cu predilecție acest gen (vezi „Apa vie”, „Cum să ne petrecem recreația”, „Bastona-

șul”), avertizare științifică; și iată cum „dojana” sanitară devine un fapt de artă care trezește și reține atenția spectatorului. Nu e de mirare că „Bastonașul” a luat la Festivalul internațional al filmului științific de la Roma Diploma de onoare pentru înaltă valoare științifică și cinematografică.

De trei ori în câteva luni, la diversele festivaluri și concursuri internaționale de la Moscova, Salonul și Praga, filmul lui Sergiu Nicolaescu „Primăvară obișnuită” (Polenizarea) a luat distincții de prestigiu: încă un argument, triplu de astă dată, asupra calităților filmului științific românesc. Care are obligația de a-și lărgi neconținut tematica, de a aborda mereu alte domenii ale științei (unii profesori au și propus studiului realizarea unor filme care să explice fotosinteza, homocromia, metabolismul, mimetismul). Cineastii din acest sector nu așteaptă decît o dotare tehnică corespunzătoare, eventual chiar crearea unui studio propriu, ca să dovedească mai departe și mai din plin capacitatea lor de a vorbi cu artă despre știință.

Precum se vede, „actorii” filmelor lui Ion Bostan sînt fotogenici...

Sanda FAUR

SUB OCHII

In a sa „Descriptio Moldaviae”, scrisă la începutul celui de-al XVIII-lea veac al erei noastre, domnitorul Dimitrie Cantemir își informează cititorii că pământul patriei sale este pe alocuri atât de gras și de spornic, încît „locuitorii culeg roua care cade pe frunzele buruienilor, mai înainte de a răsări soarele și puind-o într-un vas, găsesc pe deasupra apei plutind cel mai frumos unt, care nici la miros, nici la floare, nici la gust, nu are osebite de untul celălalt”.

Exagerările acestea voite, izvorite din dragostea nețarmurită pe care eruditul și nefericitul domnitor a purtat-o pînă la moarte patriei sale părăsite, ne fac astăzi să zîmbim. Dar, chiar de-ar fi așa, chiar dacă, prin absurd vorbind, pământul s-ar dovedi uneori atât de bogat în substanțe nutritive încît, să zicem, boabele de grîu ar crește cît merele, merele cît dovlecii, iar dovlecii cît roata carului, agricultorul tot n-ar fi pe deplin mulțumit și strădania lui de a

smulge solului roade din ce în ce mai mari nu s-ar curma niciodată.

Dar cum natura nu se hotărăște să facă singură minuni, omul este nevoit să-și fabrice „miracolele” cu mijloacele sale proprii. Solul productiv, pe care agricultorul, ogorîndu-l, îl întoarce cînd pe o parte cînd pe alta de sute și mii de ani, nu numai că nu-și sporește de la sine productivitatea, nu numai că nu-și păstrează aceeași vigoare — ci, dimpotrivă, se ostioiește, slăbește treptat, micșorîndu-și mereu dărnicia.

Tradusă în limbajul agronomilor și chimiștilor, constatarea aceasta empirică ar suna cam așa: în compoziția plantelor intră mai multe elemente necesare creșterii și dezvoltării lor. O parte dintre acestea sînt extrase din aer (carbonul și oxigenul), iar altele absorbite din pămînt. Aer, vorba aceea: cît cuprinzi cu ochii. Nu e o „problemă”. În schimb, succesiunea treptată a culturilor duce în mod

firesc la o oarecare slăbire a solului, la epuizarea conținutului în substanțe nutritive.

Dar oamenii de știință n-au stat cu brațele încrucișate în fața acestei situații. Ei au dovedit în mod practic că epuizarea solului poate fi compensată și productivitatea pămîntului sporită în mod considerabil cu ajutorul agrotehnicii avansate. Și în această privință întrebuițarea îngrășămintelor chimice ocupă un loc de cinste.

Fertilizarea solului cu ajutorul îngrășămintelor minerale apare cu evidență mai ales acolo unde terenul și-a dovedit rodnicia și în trecut. În Bărăgan natura ne-a înzestrat țara cu pămînturi dintre cele mai fertile. Lucrul acesta a dat posibilitate vechilor moșieri care au stăpînit, de pildă, terenul cuprins astăzi în G.A.S. Dragalina, să obțină recolte mai mari decît în altă parte a Romîniei. Mai mari — totuși nu atât de mari cît s-ar fi putut obține dacă s-ar fi făcut mai mult apel la știință. Dovadă, rezultatele obținute cu începere

NOSTRI

La G.A.S. Dragalina a sosit un nou transport de îngrășăminte chimice, care vor fi răspândite pe tarlalele gospodăriei în luna februarie sau martie.

din anul 1955, când oamenii muncii din Gospodăria de stat Dragalina au încorporat în sol primele tone de îngrășăminte minerale. De atunci recolta a început să crească, pentru ca în 1960, administrându-se sub arătura de toamnă 500 kg superfosfați și în mod fazial 100 kg azotat de amoniu la hectar, să se recolteze 4.023 kg grâu la hectar.

De fapt sporurile acestea, realizate cu ajutorul industriei chimice, nu se referă numai la plantele cerealiere. Pământul (și în special pământul spornic) reprezintă un izvor mult mai bogat de viață. Se poate afirma fără greș că, dacă astăzi sectorul zootehnic al G.A.S. Dragalina numără 2.800 taurine, 6.000 porcine, 25.000 păsări, 5.800 oi, aceste rezultate au fost posibile în bună măsură și datorită fertilizării solului cu ajutorul îngrășămintelor minerale. Înainte de a fi ceea ce sînt, pîinea, carnea, laptele, ouăle, lîna etc. „cresc” mai întîi pe întinsul tarlalelor.

Evident, este greu în această privință să facem ordine și sta-

tistică folosindu-ne de rigla de calcul. Să știm, cu alte cuvinte, ce cantități anume de azotat de amoniu și superfosfați au intrat în „compoziția” celor 2.800 de taurine ale gospodăriei sau, hai să glumim, cît la sută din hidrogenul extras din gazul metan, combinat la Roznov cu azotul din atmosferă, devenind azotat de amoniu și ajungînd pe tarlalele cu furaje ale Dragalinei, s-a transformat pînă la urmă în cei... 33 de purcei fătați în toamna aceasta de scroafa recordistă a gospodăriei. Nu, asta nu (sau cel puțin deocamdată!). În schimb cifrele comparative înregistrate an de an confirmă pe deplin rentabilitatea îngrășămintelor minerale.

Astfel, în 1962, în condiții de secetă, administrându-se în sol 400 kg superfosfați și 100 kg azotat de amoniu la hectar, a fost realizată la grâu o producție de 3.874 kg la hectar sau cu 1.000 kg mai mult decît recolta obținută de pe solurile neîngrășa-

te. Pe terenurile îngrășate numai cu superfosfați (din lipsă de azotat de amoniu) recolta a fost de 3.160 kg grâu la hectar. Datele comparative ne dovedesc, cu alte cuvinte, că doza suplimentară a realizat o creștere a producției de 714 kg la hectar, revenînd aproximativ cîte 7 kg spor la fiecare kg de îngrășămint azotat.

Rezultatele dobîndite de muncitorii, tehnicienii și inginerii din Dragalina, precum și realizări asemănătoare obținute în alte gospodării din țară reprezintă succese importante, care vor fi generalizate și mult dezvoltate, pe măsură ce industria chimică va izbuti să livreze agriculturii noastre socialiste mai multe îngrășăminte. Iar producția în acest sector este în continuă creștere. Astfel, în 1955, G.A.S. Dragalina a primit din partea statului 297 tone îngrășăminte chimice, iar în 1963 — 3.200 tone, consumul de substanță activă la suta de hectare sporînd de la 160 kg, la 1.040 kg.

Lucrul acesta a permis ca sporul realizat la grâu în 1962 (an cu producție agricolă medie la G.A.S. Dragalina) să fie de 714 kg în comparație cu solurile neîngrășate. Considerîndu-se costul îngrășămintelor chimice, cîștigul realizat suplimentar la fiecare hectar însumează 432 lei.

Iată așadar că ceea ce natura nu reușește să înfăptuiască cu posibilitățile ei, izbuteste astăzi chimia prin mijloace din ce în ce mai perfecționate. Minunile imaginat cu aproape trei veacuri în urmă de autorul lui „Descriptio Moldaviae” se înfăptuiesc în prezent sub ochii noștri. Cu două gaze invizibile, hidrogenul și azotul, agronomii hrănesc astăzi întinderi nesfîrșite de pămînt, transformîndu-le cu adevărat, prin trudă inconștientă a naturii, în... unt și ouă, în carne și lapte, în pîine și țesătură etc.

Liviu MAIOR
Fotografie de Elena GHERA

AGENDA FLAGĂRA

LA TELEFON MILANO!

Artistul poporului Nicolae Herlea la „Scala” din Milano

— Aveți legătura cu Milano... Vorbiți cu Nicolae Herlea.

— Alo, tovarășe Herlea, vă rugăm să ne comunicați câteva impresii asupra spectacolului în care ați cântat la 5 ianuarie.

— A fost o zi importantă pentru mine. Am avut primul spectacol la Opera „Scala” din Milano. Bineînțeles, ca întotdeauna în asemenea situații, trebuie să recunosc că am avut emoții. Și aceste emoții se datorau multor cauze: în primul rând pentru că era spectacolul meu de debut pe scena unei instituții cu o îndelungată tradiție artistică, cu mari exigențe vocale și în fața unui public obișnuit cu prezența celor mai mari interpreți, cîntăreți și instrumentiști cu renume mondial; în al doilea rând pentru că debutam în rolul lui Rodrigo din opera „Don Carlos” de Verdi, rol pe care l-am pregătit în țară și definitiv în perioada de peste o lună de zile de când mă aflam în Italia. Mai înainte de toate însă mă emoționa conștiința răspunderii pe care o aveam ca reprezentant al artei interpretative a poporului meu, răspundere care mă obliga să ridic la înălțimea cuvenită această prezentă vocală românească pe scena Scalei din Milano.

— Ne-ați putea spune numele dirijorului sub bagheta căruia ați cântat și numele celorlalți interpreți din spectacol?

— Desigur. Spectacolul a fost dirijat de Gabriele Santini, iar ca parteneri l-am avut pe Nicolai Gheaurov în rolul regelui Filip, Bruno Prevedi în rolul lui Don Carlos, Marti Talvena — marele inchiizitor, Raina Cabalwanska — Elisabeta de Vallois și Florenza Cossotto în rolul prințesei de Eboli. Am avut drept colegi interpreți de talie internațională și cu experiență pe scena acestei instituții artistice.

— V-am ruga, tovarășe Herlea, să ne spuneți câteva cuvinte despre felul cum a decurs acest important „debut”. Am auzit că a fost un succes deosebit de frumos.

— Deși nu-mi place să vorbesc despre mine, trebuie să vă spun totuși că am fost fericit să aud aplauzele la scenă deschisă venite din partea acestui public exigent. Într-adevăr, vă rog să vă documentați din presă. Contrar obiceiului de aici, unde ero-nicile se fac numai după spectacolul de premieră, azi au apărut în „Corriere della Sera” și în alte ziare din Milano cronici și relatări asupra spectacolului de ieri seară, deși era o reluare. Apelați, vă rog, la acestea.

— Cunosctindu-vă modestia, nu mai insistăm. Vă felicităm din toată inima în numele zecilor de mii de iubitori de muzică din țară noastră pentru acest nou succes al dv. și al artei interpretative românești. Vă rog să ne spuneți ce planuri de viitor aveți?

— După spectacolele cu „Don Carlos”, voi apare pe aceeași scenă, spre sfârșitul acestei luni, în rolul lui Figaro din „Bărbierul din Sevilla”. Apoi mă voi întoarce acasă pentru trei-patru săptămâni, după care voi pleca, în luna martie, în S.U.A., pentru a cânta în câteva spectacole pe scena unui alt mare teatru de operă — Metropolitan din New York. Aștept cu nerăbdare și dor să mă întorc în țară și să sint de pe acum emoționat de revederea cu prietenii mei și cu iubii mei spectatori din patrie. Pînă atunci, la revedere.

B. F.

Artistul poporului Nicolae Herlea în rolul lui Figaro din „Bărbierul din Sevilla”.

Pe Rosanna Schiaffino spectatorii noștri au văzut-o ultima oară în filmul „Miracolul lupilor”, producție de serie care nu-i putea valorifica realele calități artistice. În filmul „Corupția” însă, terminat recent în regia lui Mauro Bolognini, realizare cinematografică în care critica socială virulentă se face pe deplin simțită, Rosanna Schiaffino dă adevărată măsură a talentului ei. Turnarea acestui film a coincis cu căsătoria actriței cu producătorul Alfredo Bini.

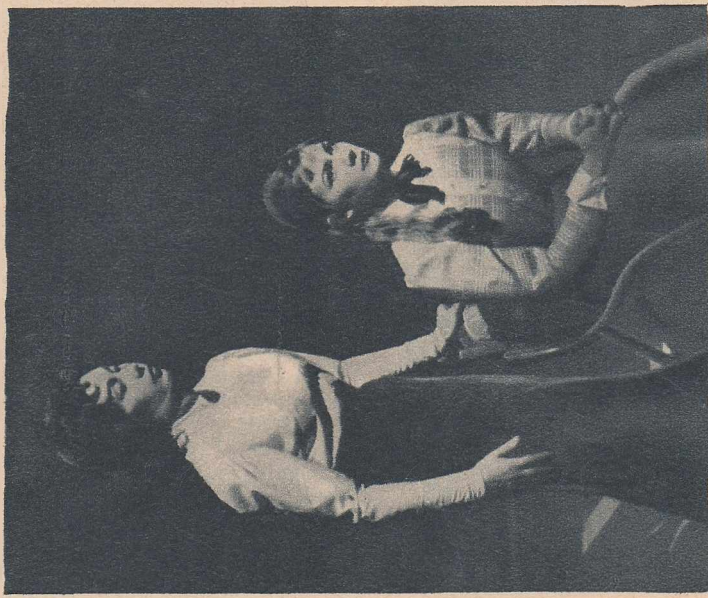
La Teatrul National „I. L. Caragiale” se repetă noua piesă a dramaturgului Paul Everac intitulată „Stația nevăzută”, în direcția de scenă a regizorului Mony Ghelester. La una din repetiții fotoreporterul nostru a surprins pe doi dintre interpreții principali: Emanoil Petru și Marcela Rusu. Distribuția cuprinde de asemenea pe Costache Antoniu, Marcel Aughelescu, Chirilă Economu, Toma Dimitriu, Simona Bondoc, Catița Ispas, Florin Piersic și alții.

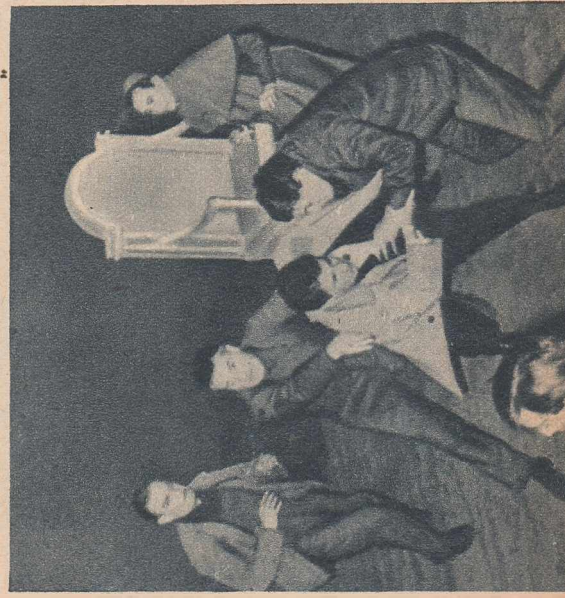
Se află în plină filmare cunoscuta comedie „Titanic-vals” de Tudor Mușatescu. Transpunerea pe ecran a realizată regizorul Paul Călinescu, pe baza unui scenariu pe care îl semnează împreună cu autorul piesei. Iată-i pe cei doi creatori (în stînga, Tudor Mușatescu), în timp ce punea la punct unele amănunte legate de ecranizarea lucrării. Filmul anunță o serie de noi interpreți: Gr. Vasiliu-Birlic, Kitty Gheorghiu-Musatescu, Silvia Fuldă, Ion Dichiseanu, Dinu Lucian.

Ultima premieră brașoveană, premieră pe țară, a fost realizată sub conducerea regizorului Ion Simionescu cu piesa scriitoarei americane Lillian Hellman, intitulată „Vulpie”. Zoe Albani, Dolna Tamaș (în fotografie), Mada Florian, Nicolae Albani, George Gridănușu și ceilalți interpreți au realizat un spectacol interesant, demascat, care ironizează haosul pe care-l poate produce banul în chiar sânul unei familii. Decorurile sînt semnate de Nicolae Moga.

„Vicarul”, piesa tînărului dramaturg vest-german Rolf Hochhuth, jucată pentru prima oară acum aproape un an în Berlinul occidental, continuă să emoționeze, să zgudulească conștiințele. Prin conținutul ei demascat, satiric și hitlerist și a atitudinii echivoce a Papet Plus al XII-lea — piesa stîrnește furia unor cercuri reacționare, care — așa cum se vede în fotografie — au încercat să tulbure spectacolele de pe scena Teatrului „Athénée” din Paris.

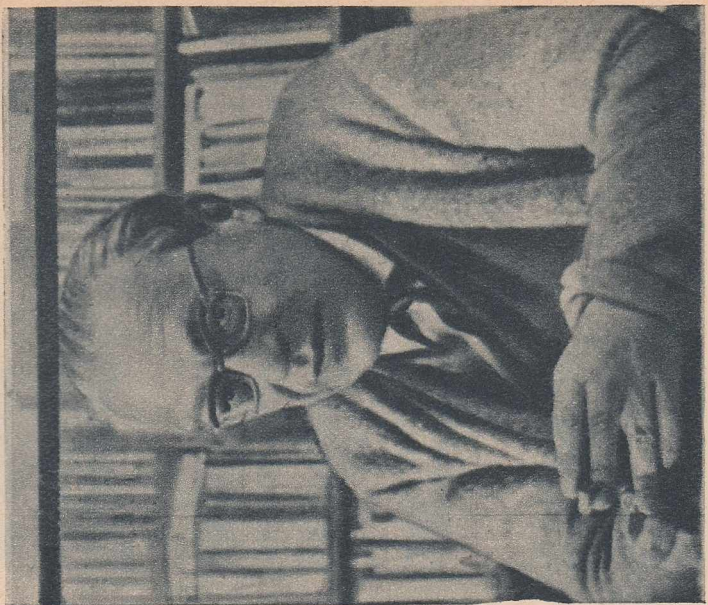
Nu demult ziarele au inserat știrea morții în închisoarea din Springfield — statul Missouri (S.U.A.) — a lui Robert Stroud, ornitologul de renume mondial, care și-a petrecut în închisorile americane 54 de ani din cei 74 pe care i-a trăit. Neobișnuită existență a lui Stroud i-a inspirat pe cineștii americani realizatori ai filmului „Pășărarul din Alcatraz”, în care rolul remarcabilului om de știință este interpretat de cunoscutul actor american Burt Lancaster (în fotografie).

Prima noastră scenă lirică va prezenta în cursul acestei luni premiera baletului „Iancu Jianu” (muzica de Mircea Chirilac, libretul de Oleg Danovschi, care semnează și direcția de scenă a spectacolului). Rolul titular va fi deținut deopotrivă de Gabriel Popescu și Petre Ciortea. În alte roluri: Irinel Lăclu și Magdalena Popa, Valentina Massini și Ileana Iliescu, lată-î la una din repetiții, pe tinerii dansatori Ileana Iliescu și Petre Ciortea.

Recent a încetat din viață la Paris poetul francez, de origine romină Tristan Tzara. El s-a născut în anul 1894 la Moinești, iar în 1916 a plecat în Elveția, unde a inițiat și condus curentul dadaist în poezie. Anii celui de-al doilea război mondial l-au găsit înrolat în rezistența antihitleristă și în rîndurile Partidului Comunist Francez. În semn de recunoaștere a meritelor sale literare, lui Tzara i s-a decernat în 1961 Marele premiu al poeziei la Taormina (Italia).

Pe linia unei bune tradiții — ecranizarea celor mai de seamă opere literare, ruse sau sovietice — cineștii din Uniunea Sovietică au început ecranizarea cunoscutului roman „Pădurea rusă” de Leonid Leonov. Pentru principalul rol feminin, Elena Vîbrova — ei au apelat la Rufina Nifontova, acțișă remarcată mai ales în trilogia „Calvarul”. „Noul meu rol, cu totul diferit de cele anterioare, mă interesează în cel mai înalt grad” — a declarat Rufina Nifontova.

REMBRANDT VAN RIJN

REMBRANDT: Autoportet cu soția sa, Saskia

Pentru vizitatorii marilor muzee ale lumii, contemplarea tablourilor lui Rembrandt constituie un moment culminant și nu puțini sînt aceia care revin de multe ori la ele, găsind de fiecare dată noi înțelegeri și trăind bucuria de a le pătrunde tîlcul. Așa se petrece și la Muzeul de artă al R. P. Romîne, care posedă trei picturi ale maestrului olandez, printre care capodopera *Aman implorînd iertarea Esterei*.

De ce, dintre maeștrii picturii din vremuri mai îndepărtate, Rembrandt este poate cel mai iubit și apreciat? De ce tablourile sale atrag mulțimile de vizitatori, mai ales în vremea noastră, și se scriu și se rescriu atîtea cărți și studii despre el? Se pot da multe răspunsuri — căci opera sa este bogată, complexă, avînd numeroase însușiri pe care rar le găsești laolaltă — dar, dincolo de toate, primul răspuns care îți vine pe buze se referă la forța sentimentului cu care Rembrandt a adîncit omul și viața lui. Cutremurătoarele sale scene și portrete sînt expresia unei adînci omenii, a unei nesecate străduințe de a cunoaște și reda adevărul vieții din timpul său, cu contrastele ei de măreție și micime.

Rembrandt a deschis căi de înțelegere a omului, în mare parte valabile și astăzi, iar pentru talmăcirea prin artă a adevărului social el a dezvoltat și a găsit noi procedee picturale, pe care le-a dus la o neîntrecută măiestrie. Opera lui este o culme de pe care vezi ceea ce s-a creat pînă la el, dar și ceea ce se va crea în secolele următoare, căci Rembrandt sintetizează eforturile cele mai însemnate ale pictorilor de pînă la dînsul și, totodată, prin înnoirile aduse, îndrumă arta picturii pe un nou făgaș, care este, prin multe date, făgașul picturii realiste moderne.

Rembrandt van Rijn s-a născut la 15 iulie 1606, la Leyda. Era fiul unui morar și, prin mamă, nepot de brutar. Crescut în sinul miciei burghezii olandeze, el a avut parte de soarta schimbătoare a acestei pături sociale, dar s-a îndepărtat cu timpul de mentalitatea și felul ei de trai. Părinții îl doriseră pastor protestant, dar Rembrandt, însetat de cunoașterea vieții și fermecat de încîntătoarele priveliști ale patriei, îmbăiate de razele aurii ale soarelui, acolo de-o nespusă vibrație, a preferat să se dedice picturii. După studii la Leyda și Amsterdam, cu profesori folositori, dar nu mari maeștri, și bizuindu-se pe o muncă fără preget, Rembrandt ajunge la deosebite rezultate spre sfîrșitul perioadei sale de formare, ce ține de la 1626 la 1632.

De pe atunci, pictorul adîncea psihologia celor din preajma sa — membrii familiei, oamenii simpli — și a lui însuși, oprindu-se adesea la aceleași personaje pentru a le înfățișa fie direct, fie ca întruchipări ale unor eroi din legendele antichității ori ale bibliei, în diferite compoziții și portrete. Una din tainele măiestriei lui Rembrandt se explică și prin această stăruință de a studia mereu

REMBRANDT : Lecția de anatomie a profesorului Nicolaes Tulp

aceleași personaje, dându-și seama cât de multiple și variate sînt expresiile umane, adevărul ființelor pe care poate niciodată nu le cunoști îndeajuns. Dacă altor pictori le prieste un cât mai variat schimb de oameni și locuri, la Rembrandt constatăm stăruința de a adînci adeseori aceleași personaje și de a surprinde bogăția de nuanțe a aceluiași locuri. El nu a fost un mare călător ca Rubens, care și-a petrecut mulți ani în Italia, sau ca mulți alții dintre contemporanii săi. Rem-

brandt nu a ieșit niciodată din patrie și experiența sa de om și de artist s-a consumat între Leyda și Amsterdam, între gurile Rinului și Zuidersee. Și totuși cîte adevăruri și frumuseți, ce adînci și variate expresii nu a dobîndit el dintr-o experiență restrînsă ca suprafață, dar pe care a îmbogățit-o în profunzime!

După vreo șase ani de muncă aprigă mai ales la Leyda, el s-a stabilit în 1631 la Amsterdam, unde a rămas restul vieții, încheiată

în 1669. În perioada sa de formare se vădesc influențele patetismului și dinamismului lui Rubens, sinceritatea lui Frans Hals și eleganța lui Van Dyck, iluștrii săi contemporani, pe care însă îi va depăși curînd. La Amsterdam, Rembrandt depinde cîtăva vreme de comenzile potențailor burgheziei, de acei „patricieni” care cereau pictorilor să-i portretizeze cu toată făloșenia și importanța pe care și-o dădeau. Să-i portretizeze pe ei, familiile lor și corporațiile din care făceau parte. În căminele lor întunecoase, cu încăperi strîmte, noii patricieni, care dețineau puterea și făceau negoț pe scară mare (în 1602 se înființase compania olandeză a Indiilor de est, o puternică agenție colonialistă), așază tablouri de dimensiuni mici, portrete de familie, picturi de gen, peisaje și naturi moarte. Marea burghezie olandeză simte nevoia portretelor de prestigiu și a picturilor care, prin coloritul și luminozitatea lor, să aducă oarecare veselie în acele încăperi; dar, oameni cu picioarele pe pămînt, deosebit de practici și legați de bunurile materiale, noii potențați nu îngăduie artiștilor nici o fantezie și depărtare de la concepțiile curente ale burgheziei.

În 1632, înființîndu-se Universitatea din Amsterdam, i se comandă lui Rembrandt, tînărul pictor în vîrstă de 26 de ani, o mare compoziție, *Lecția de anatomie a profesorului Nicolaes Tulp*. Pictorul are astfel prilejul de a-și exprima propriul său dor de cunoaștere a omului și a tainelor științei. În jurul cadavrului din centrul compoziției, vedem pe profesorul Tulp și alți șapte profesori. Pe chipurile personajelor se ivește curiozitatea, apar întrebările și frămîntările adevăraților oameni de știință, iar cadavrul, cu albiciunea-i rece, pare un izvor de lumină și adevăr. Astfel transfigurează Rembrandt un fapt de viață, conferindu-i semnificația esențială, rostul său înobilator și obține o viziune de ansamblu, nu numai o adunare de portrete individuale, cum ar fi făcut alți pictori, chiar și iscusitul Hals.

REMBRANDT : Vinzătorul de otravă pentru șoareci — acvaforte

(Continuare în pag. 16)

REMBRANDT VAN RIJN

REMBRANDT: Titus, fiul pictorului

Lecția de anatomie i-a adus pictorului un mare prestigiu și timp de zece ani (1632-1642) el se va bucura de succese și răsplătiri pentru portretele sale, pentru compozițiile mitologice și scenele biblice, pentru gravurile sale, în care mereu adâncește expresivitatea umană și își mlădiază sau amplifică mijloacele tehnice. În 1632, pictorul se căsătorește cu Saskia van Uylenborch, fiica unui jurist decedat și crescută în casa unui pastor. Saskia apare în variate momente și atitudini în opera pictorului, care și în portretele sau compozițiile cu ea, și în altele va căuta nu atât frumusețea fizică, ci sugerarea caracterului, frumusețea morală. Saskia e pictată uneori ca Venus sau Flora, corpulentă și cu o carnație palidă, iar artistul îi dă o adâncă expresivitate, potențată prin coloritul strălucitor al veșmintelor și podoabelor. Saskia însă nu este sănătoasă și o serie de sarcini nefericite o lasă vlăguită.

În 1641 dă naștere unui fiu, numit Titus, dar peste un an ea moare, secătuită de boală. Pierderea soției a însemnat o grea lovitură pentru sentimentalul Rembrandt, care se interiorizează și mai mult, trăindu-și cu tărie și demnitate drama și consacându-se mai intens încă artei. În genere, mai toate portretele, compozițiile, naturile moarte și peisajele făcute după moartea Saskiei sînt

mai spiritualizate, cu dramatice jocuri de umbră și lumină, cu o materie din ce în ce mai fluidă cînd este vorba de chipuri, dar din ce în ce mai solidă, mai reliefată, cînd este vorba de unele porțiuni ale figurilor și mai ales de mantele cu blănuri și podoabe.

După moartea Saskiei dispare viața liniștită, plină de bucurii simple, dar și de oarecare lux burghez. Rembrandt cheltuise mult cu nestematele dăruite soției, cu întreținerea impunătoarei case de pe Joden-Breestraat, aflată nu departe de cartierele oamenilor săraci, de unde și în perioada prosperă pictorul își alegea modelele (casa lui nu era departe de cea a filozofului Spinoza). Cheltuia mult și cu materialele necesare profesiei sale, aducînd uneori materii colorante tocmai din Orient, ca și hîrtie din China și Japonia pentru gravurile sale. Ținuse să-și împodobească locuința cu tablouri de Rubens și de alți maeștri, fie flamanzi și olandezi, fie italieni. Om liber și neploconindu-se nimănu, pictorul nu-și vedea cu nimic mai prejos profesia decît aceea a constructorilor de corăbii sau a importatorilor, a negustorilor și misiștilor de la bursă, ci dimpotrivă. Rembrandt nu a ținut seama de valoarea banului și nu-i de mirare că „respectabila” familie a Saskiei, speriată de cheltuielile lui, l-a socotit un extravagant și a scornit

tot felul de zvonuri, ceea ce l-a hotărît pe pictor să cheme în fața justiției pe defăimători. Autoportretele sale din această perioadă nu mai au voioșia și exuberanța portretului în care se înfățișase împreună cu Saskia, el costumat ca un cavaler, descins parcă dintr-un basm. Tristețea, amărăciunea, chinul lăuntric apar din ce în ce mai des în noile sale portrete.

Dar nu numai drama familială, boala și apoi moartea Saskiei sau dificultățile financiare explică marea schimbare ce se petrece în sufletul și în atitudinile artistului. O cauză mai profundă lămurește dezacordul său cu clasa conducătoare, cu marea burghezie, acum din ce în ce mai ahtiată de cîștiguri fabuloase, mai mîndră și mai tiranică față de popoarele din colonii și de poporul patriei. Rembrandt este scîrbit de mentalitatea și procedeele potențaților care îi comandă portrete și compoziții. Pe acești potențați, pictorul îi prezintă în tablouri cu figura întregă, avînd nevoie de costumul lor bogat și elegant sau de unele detalii ale interiorului, spre a le arăta identitatea de ființe avute și mai puțin de oameni. Dimpotrivă, pe oamenii adînc încercați de viață, pe cei frămîntați de gînduri înalte, filozofi, cărturari sau pe oamenii chinuți de nedreptatea orînduirii sociale îi prezintă, de cele mai multe

REMBRANDT: Rondul de noapte

REMBRANDT: Saskia

ori, doar cu bustul sau numai cu capul, căci aici chipul, adevărul uman, drama umană materializată prin trăsăturile feței precumpănesc, iar nu luxul vestimentar, pozele pline de orgoliu și infatuare. Cu cât portretele se înmulțesc și tehnica pictorului se desăvirșește, chipurile de oameni adevărați, chipurile care exprimă drama vieții și mărețele ei aspirații, sînt tratate din ce în ce mai pictural, cu o forță și o finețe nemaiîntîlnite, pe care nu le-au putut atinge nici maeștri ca Rubens, Velasquez sau Tizian.

Portretele de potențați apar din ce în ce mai rar după 1642, cînd conflictul cu aceștia devine manifest. Conflictul izbucnește cu prilejul celebrei compoziții *Rondul de noapte* (sau *Compania căpitanului Frans Banning Cocq*). I se comandase un portret colectiv al acestei companii de milițieni voluntari, burghezi care apărau noaptea avutul lor și al celorlalți bogătași. În loc de a înfățișa cele 23 de personaje în atitudinile lor obișnuite, nu lipsite de teatralism, Rembrandt își spiritualizează personajele, le conferă o conștiință mai frămîntată și mai dramatică, le orînduiește în mișcare și în diferite planuri și poziții — toate învîluite în acea țesătură de umbre și lumini care se întrepătrund și capătă o nemaipomenită vibrație, tehnica numită *clarobscur*.

Acum, cînd s-au studiat mai temeinic condițiile social-istorice în care a creat Rembrandt, compoziția *Rondul de noapte* capătă adevăratu-i sens: înfățișîndu-și personajele în felul acesta, pictorul a căutat să zgîlție conștiințele, să avertizeze pe cetățenii olandezi să-și aperse libertățile greu cucerite și să străjuiască la apărarea și propășirea patriei. Cînd știm conflictul pictorului cu marea burghezie și sensul altor lucrări ale sale (de pildă *Unitatea țării*, pictată cu un an înainte), recunoaștem mai limpede caracterul de avertisment al compoziției *Rondul de noapte*, prevenirea și poate chiar satirizarea, încă discretă, pe care Rembrandt le aduce celor care „păzeau” orașul.

Compoziția a dezamăgit pe cei portretizați de pictor. Ei nu se voiseră eroi, ci oameni măguliți în însușirile lor banale, comune. De aceea marii potențați și corporațiile nu-i vor mai comanda aproape de loc lucrări. Copleșit de lipsuri, neînțeleș, ocolit, dar lucrînd cu și mai mare fervoare, Rembrandt este declarat falit în 1656 de Camera Insolvabililor — cea mai mare rușine în fața chivernisitei burghezii. Scos din casă, silit să trăiască de azi pe mâine, el rătăcește prin case mizere și numai devotamentul fiului Titus și al unei femei, Hendrickje Stoffels, gospodina casei, apoi iubita și modelul său,

fi vin în ajutor. Autoportretele din această neagră perioadă ni-l arată îmbătrînit, intristat, dar nu copleșit. În 1662 el pierde pe devotata Hendrickje, iar în 1668 îi moare și plăpîndul fiu, Titus.

În acești ani de greutate și lipsuri, ajutat însă de cele două ființe devotate, Rembrandt a mai creat o seamă de capodopere, printre care *Sindicii postăvarilor* (1662), *Aman implorînd iertarea Esterei* (probabil din 1665) și *Întoarcerea fiului risipitor* (1668), ca și portrete și autoportrete. Rămas singur pe lume, repudiat aproape total de clasa conducătoare, neajutat de nimeni, dar pictînd pînă în preajma sfîrșitului, Rembrandt van Rijn s-a stins la 4 octombrie 1669. În afară de opera sa unică, închinată patriei și omenirii, nu a lăsat decît „hainele sale de lînă și de pînză și uneltele de lucru”.

Prin dragostea sa față de oamenii adevărați, prin umanismul său, ca și prin picturalitatea operei sale, bazată pe mișcarea luminii și umbrelor, pe potențarea culorii fundamentale, pe consistența pasteii, cu care uneori parcă zidește formele — Rembrandt a deschis cale marilor creatori și unor însemnate curente de după el, rămînînd mereu un suprem model de omenie și măiestrie, maestru al multor maeștri și pictorul pictorilor.

Petru COMARNESCU

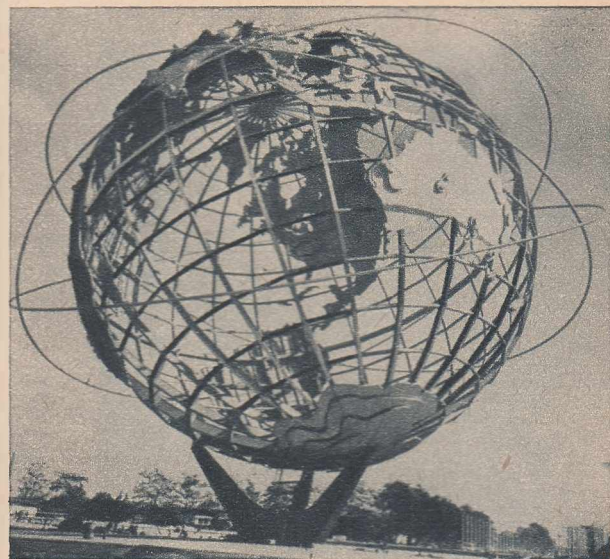

După cum se știe, la 15 ianuarie se deschide la Londra conferința în problema Cipriului. Între timp, capitala țării, Nicosia, este controlată de trupe britanice.

În sudul Franței au loc manifestații revendicative ale țăranilor. Iată, de pildă, acest miting de la Montpellier, la care au participat 60.000 persoane.

Cei circa 900 supraviețuitori de pe vasul „Laconia” continuă să sosească în orașele lor de origine. În fotografie: unul dintre pasagerii salvați este transportat pe bordul vasului „Stratheden”.

Acest impresionant monument de înălțimea unui bloc cu 13 etaje, reprezentând globul terestru, va domina Expoziția universală de la New York, din aprilie. Globul, denumit Unisfera, este construit din oțel inoxidabil și va rămâne pe locul său și după închiderea expoziției, ca o chemare la pace și coexistență.

În cadrul pregătirilor pentru „Olimpiada albă” de la Innsbruck, pe Stadionul olimpic de la Garmisch-Partenkirchen (R.F.G.) s-a desfășurat un concurs de selecție al sportivilor din ambele state germane, în vederea alcătuirii unei echipe olimpice unite. În fotografie: o splendidă săritură a unuia dintre concurenți.

Cu prilejul referendumului care s-a desfășurat acum câteva zile în Dahomey, 99,48% dintre cei consultați s-au pronunțat în favoarea noii constituții. În fotografie: câteva fete, în timpul unei serbări populare dintr-un sat dahomeyan.

„S.O.S.1 Oameni în primejdie!” Sub acest titlu „Flacăra” nr. 50/1963 a redat împrejurările în care a fost salvat echipajul vasului „Abdulah”, eşuat pe furtună în apele Mării Negre.

În legătură cu aceasta țin să-mi exprim — tot prin „Flacăra” — admirația față de echipa de salvare alcătuită din câțiva marinari români din portul Constanța și față de aviatorii din echipajul elicopterului. Riscându-și viața, ei au contribuit la punerea în afară de pericol a celor 22 de marinari turci.

Mihai DUMITRU
Timișoara

CAMPIONUL MONDIAL
ÎNFRUNȚĂ 22 DE ȘAHIȘTI PLOIEȘTENI

La Ploiești s-a desfășurat recent un simultan de șah susținut de Florin Gheorghiu, campion mondial de șah la juniori, împotriva a 22 de șahiști din orașul nostru. Rezultatul a fost de 22-0 în

favorează tinărului nostru campion. Fotografia pe care v-o trimit redă un aspect din timpul simultanului.

I. VERMONT
Ploiești

PRIMA UNEALTĂ A OMULUI

Cercetând amănunțit timp de șase ani prundișurile riurilor din dreapta Argeșului, am ajuns recent la o interesantă descoperire arheologică. În prundișul riului Dimbovic, între comunele Rociu și Mozăceni-Deal (raionul Costești), am descoperit câteva unelte de muncă lucrate și folosite de om cu 500.000-600.000 de ani în urmă.

Asemenea unelte au reapărut la lumină doar în Africa și în Asia de sud-est, pe coasta Portugaliei și lângă Viena, iar în 1958 în țara noastră pe valea Dirjovului (rn. Slatina), când au fost descoperite de către arheologul dr. Const. Nicolaescu-Plopșor, azi membru corespondent al Academiei R.P. Române, și de muzeograful Moroșan din Slatina.

Este vorba de unelte din așa-zisa „cultură de prund” ale cărei exemplare sînt cele mai vechi și totodată cele mai simple: niște bolovănași ciopliți sumar la unul din capete, pe o parte și alta, pentru obținerea unei muchii tăioase ce putea servi la lovit, tălat, răzuit ori scobit. Fotografia de jos prezintă o asemenea unealtă.

Noua descoperire de pe valea Dimbovicului confirmă pe deplin concluziile trase în urma descoperirii din 1958 pe valea Dirjovului. Ea demonstrează că teritoriul patriei noastre face parte din zona geografică în care s-au dezvoltat etapele timpurii ale antropogenezei, etapă fiind omul abia se desprinsese din rindul maimuțelor antropoide. Prin această descoperire, țara noastră posedă unele din cele mai convinșătoare urme materiale de pe glob ale unor vremuri atât de îndepărtate.

I. NANIA
muzeograf principal
Muzeul regional Argeș,
Pitești

MARILE ORAȘE

„Care sînt cele mai populare orașe din lume?”

Ștefan MĂRĂCINE
Căminul muncitoresc nr. 4,
ap. 32, Hunedoara
Lucia N. NICHITA
electrician, Beluș, reg. Crișana

Printre cele mai populate orașe din lume se numără: New York (S. U. A.) cu 14.066.000 locuitori (în 1957); Tokio (Japonia) cu 9.967.200 (în 1964); Londra (Marea Britanie) cu 8.205.000 (în 1959); Paris (Franța) cu 7.200.000 locuitori (în 1960); Șanghai (R.P. Chineză) cu 6.854.000 locuitori (în 1957); Buenos Aires (Argentina) cu 6.762.629 locuitori (în 1960); Moscova (U. R. S. S.) cu 6.208.000 locuitori (în 1964); Chicago (S. U. A.) cu 5.988.000 locuitori (în 1955); Pekin (R.P. Chineză) cu 5.420.000 locuitori (în 1958); Los Angeles (S. U. A.) cu 5.346.000 locuitori (în 1955); Mexico (Mexic) cu 4.636.075 locuitori (în 1960); Calcutta (India) cu 4.578.071 locuitori (în 1951).

„AM FOTOGRAFIAT
ȘI EU
UN PLOP SECULAR”

În nr. 47/1963 al revistei „Flacăra” s-a publicat o fotografie reprezentînd un plop secular care se află undeva în raionul Roșiori de Vede. Faptul acesta m-a determinat să vă scriu și eu despre un copac asemănător, un exemplar deosebit de interesant, plopul care se află pe șoseaua Roman-Bacău. Tulpina lui are diametrul de aproape 5 metri.

Fotografia pe care v-o trimit a fost realizată la 30 de metri depărtare de copac — deoarece numai de la o astfel de distanță putea obiectivul aparatului fotografic să cuprindă coroa-nă plopului.

N. TATU
Sibiu

R. P. ROMÎNĂ
ÎN ORGANIZAȚIILE
INTERNAȚIONALE

„In ce comitete principale ale O.N.U. și în ce alte organizații internaționale ai fost aleși reprezentanți ai țării noastre?”

Florin MANCIU
Sebeș
str. Miorița nr. 1

Prestigiul Republicii Populare Romine, în continuă creștere pe planul relațiilor internaționale, se reflectă între altele și în alegerea reprezentanților țării noastre în organele de conducere ale Organizației Națiunilor Unite, precum și ale altor organizații internaționale guvernamentale.

Astfel, de pildă, la a XIII-a sesiune a Adunării Generale a Națiunilor Unite, tovarășul Mihai Magheru, actualmente ambasadorul R.P. Romine la Havana, a fost ales președintele Comitetului Politic Special.

Un an mai târziu, în 1959, R.P. Romină a fost aleasă vicepreședintă a celei de-a XIV-a sesiuni a Adunării Generale a O.N.U.

În anul 1960, la cea de-a XV-a sesiune a Adunării Generale a O.N.U., tovarășul Eduard Mezincescu, adjunct al ministrului Afacerilor Externe, a fost ales președinte al Comitetului numărul 3 (pentru probleme sociale,

umanitare și culturale) al Adunării Generale a O.N.U.

La cea de-a XVII-a sesiune a Adunării Generale a O. N. U., din anul 1962, R.P. Romină a fost aleasă vicepreședintă a Adunării Generale a O.N.U.

Iar la ultima sesiune — a XVIII-a — tovarășul Mihail Hașeganu, reprezentant permanent al R.P. Romine la Organizația Națiunilor Unite, a fost ales președinte al Comi-

tetului Politic Special al Adunării Generale.

Tovarășul Gogu Rădulescu, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al R.P. Romine, a ocupat fotoliul prezidențial al Comisiei Economice a O.N.U. pentru Europa pe anii 1961-1962, iar tovarășul academician Horia Hulubei a fost ales recent vicepreședinte al Consiliului Guvernatorilor al Agenției Internaționale pentru Energia Atomică.

PIRAMIDELE EGIPTENE

„Aș dori să cunosc unele date despre piramidele egiptene”.

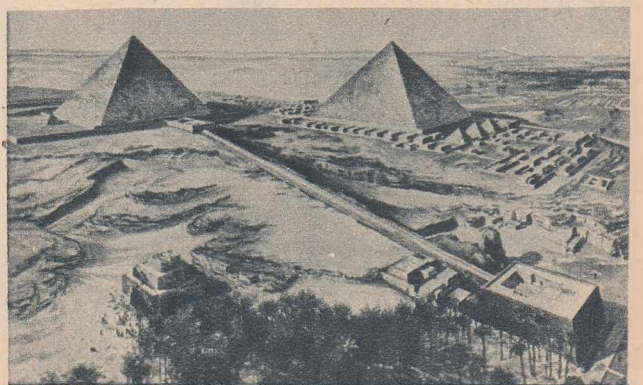
Dumitru DUMITRESCU
com. Intre Sibicil, rn. Cislău,
reg. Ploiești

Răspunde conf. univ. PAUL CONSTANTIN de la Institutul de arte plastice „N. Grigorescu”.

Piramidele egiptene, uriașe construcții de piatră, erau monumente funerare ale faraonilor. Cele mai mari se află la Gizeh, la 12 km de Cairo, făcînd parte dintr-un adevărat „oraș al morților” ce cuprinde nenumărate morminte și temple funerare; printre acestea, piramidele a trei faraoni din vremea Regatului vechi — Keops, Kefren și Mikerinos — aparținînd vestitei dinastii a IV-a din a doua jumătate a mileniului al III-lea î.e.n. Prima în ordine cronologică, piramida lui Keops, cea mai mare dintre ele, era socotită ca una din cele șapte minuni ale lumii antice. Dimensiunile ei sînt enorme: latura bazei — în formă de triunghi echilateral — măsoară peste 230 m, înălțimea peste 146 m, iar unghiul celei mai mari pante are 51 de grade și 50 de minute. Volumul piramidei lui Keops este de 2.521.000 metri cubi. Napoleon Bonaparte a calculat că din blocurile de piatră ale acestei piramide s-ar putea construi o centură de 3 m înălțime și 30 cm lățime ce ar înconjura întreaga Franță.

A doua piramidă, a lui Kefren, situată la 120 m distanță de prima, este ceva mai mică: latura bazei măsoară peste 215 m, înălțimea peste 139 m, iar unghiul celei mai mari pante are 52 de grade și 20 de minute. A treia piramidă, a faraonului Mikerinos — ultima, cronologic, și cea mai mică, situată la 228 m de cea a lui Kefren — are latura bazei de 108 m, înălțimea de peste 66 m, iar unghiul celei mai mari pante de 51 grade.

Piramidele ilustrează strălucit genul constructiv și arhitectural al Egiptului antic. Astfel de gigantice monumente, care imită și azi prin dimensiunile și admirabila lor proporție, s-au ridicat cu cele mai rudimentare sisteme tehnice! Mariile blocuri de piatră, aduse cu vasele pe Nil de la carierele din sudul văli, erau trase apoi pe nisip pe un fel de săniș, de puzderia de muncitori înhămați cu funii foarte lungi. Primul rînd de blocuri — baza piramidei — o dată așezat, se îngropa în nisip, iar pe această pantă creată se trăgeau cu funiile blocurile de piatră ale rîndului următor. Firește că repetarea acestui procedeu, nespuse de greoi, pînă la înălțimi de 146 m ne pare imposibilă azi! Totuși așa s-au construit aceste nemuritoare monumente, cu prețul trudei nămicitoare a zeci de mii de oameni.

O parte din ansamblul necropolei de la Gizeh.

u cititorii

A ÎNFLORIT FILODENDRONUL

Urmărind de mulți ani revista „Flacăra”, am remarcat cu satisfacție atenția acordată publicării corespondențelor și fotografiilor trimise de cititori. Vă trimit și eu o imagine reprezentând un interesant exemplar de filodendron pe care-l am de șase ani și care a înflorit succesiv cu trei flori delicate la intervale de 10-12 zile.

Înălțimea florilor era de 22 cm, pistilul stigurat având 18 cm.

Planta a fost ținută într-o verandă cu orientare spre sud, în plină lumină, și e stropită săptămânal cu soluție de îngrășământ pentru flori.

Dr. Valeria DEJICA
Zalău
str. Calvin 6, reg. Cluj

PE SCURT

Grigore Gheorghe, București. Sesizarea dv. cu privire la lipsa din comerț a vizoarelor pentru uși, a primit răspuns: Ministerul Comerțului Interior, Direcția generală a comerțului cu ridicata pentru produsele metalo-himice, mobilă și materiale de construcții ne informează că asemenea piese se găsesc de vânzare în magazine. Prețul unui vizor este de 20,50 lei.

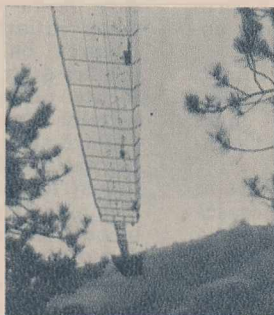
I. Popovici, Botoșani. Întrebarea necesită un răspuns mai pe larg, prin poștă. Așteptăm deci să ne comunicăți adresa dv.

CITITORII CĂTRE CITITORI

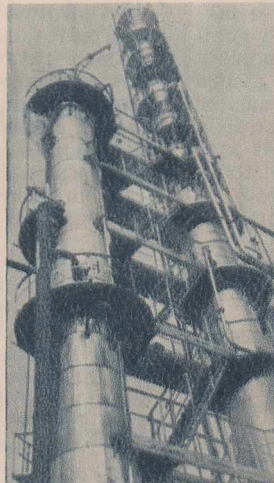
Următorii cititori doresc să corespundă: **Katy Stein**, elevă, Bocsă, str. Trnăveni nr. 11, reg. Banat; **ilustrate; Tudorel Bratu**, electrician, Brăița, str. Transilvaniei nr. 26; teme diverse, **ilustrate; Eugenia Gherbezan**, elevă, Școala tehnică veterinară, com. Fierbinți, reg. București; teme diverse; **Elena Udrea**, elevă, Galați, str. Agriculturii nr. 7; teme diverse; **Traian Birtă**, elev, raiova, str. Horia nr. 37 A; **literatură, muzică, sport, ilustrate; Emanuil Marișcu**, sudor, Hunedoara, d. Republicii, bloc 2, ap. 3, sc. D; **ilustrate; George Nemeș**, frezor, Craiova, str. Baracal nr. 95; **filamente,**

filatelle, ilustrate, rebusism; Bertram Mazilu, tehnician, Iași, str. Major Popescu Ieremia nr. 57; **ilustrate; Mioara Albăstrolu**, învățătoare, Școala de 8 ani, com. Canlia, rn. Adamclisi; **ilustrate, filatelle; Elena Voiculescu**, contabilă, Arad, str. Doja nr. 87; **ilustrate; Lizica Ionescu**, Mizil, str. N. Bălcescu nr. 130; **literatură, ilustrate; Răzvan Stroe**, elev, Slatina, str. 13 Decembrie nr. 28; **geografie, ilustrate; Matherka Mirosława**, Zycelin, ul. Lukasińskiego nr. 18, pow. Kuto, R.P. Polonă; **ilustrate; Barbara Lis**, elevă, Czestochowa, ul. Wesoto 31 m 7, R.P. Polonă; **teme diverse (în rusă, spaniolă, engleză); Henryk Rutkowski**, elev, Wies Jazefin, poezia Pawlow powiat Chetm/Lubelski, R.P. Polonă; **ilustrate; Elizabeta Chojnadca**, Szczecin 18, ul. Gryfinska 72, R.P. Polonă; **muzică, sport, cinema, literatură, ilustrate; Stela Tundrea**, elevă, Cimpulung-Muscel, cartierul Pescăreasa, bloc 1; **filatelle, ilustrate; Sandu Vasilian**, elev, Băilești, str. Oltuz nr. 30, reg. Oltena; **teme diverse; Petre Popescu**, electrician, și **Avram Ion**, laborant chimist, Hunedoara, O.M., bloc 75, ap. 20, et. 2; **literatură, tehnică, ilustrate.**

DE LA CORESPONDENȚI

Valea Jiului. Funicularul de la Aninoasa. (Nicolae Moldoveanu, Petroșani)

Una din modernele instalații ale rafinării de petrol de la Dărmănești. (C. Bute, Onaști)

A

O producție a studioului „Mosfilm”

T
R
E
I
A

SCENARIUL: A. Borșciagovski
REGIA: E. Karelov

ÎN ROLURILE PRINCIPALE: I. Volkov,
V. Kașpur, I. Nazarov, G. Strijenov

R
E
P
R
I
Z
Ă

(Urmare din pag. 3)

mare a clubului, pianul îndemna din nou pașii să nu stea locului; totuși, tinerii aceștia nu închină prea multe seri dansului? — m-am întrebat.

Dar ce se întâmplă? Parcă nu este o reuniune obișnuită. Iată... băieții s-au așezat de o parte a sălii, fetele au ocupat locurile de pe cealaltă parte și nici o pereche nu se avintă în mijloc, până nu se aude o comandă: „Începeți“. Nu e greu de ghicit: este un curs de dans. Seara, după ce a încetat activitatea la cercurile artistice sau profesionale, după ce șahiștii se îndură să părăsească scaunele, tinerii vin aici să învețe dansul modern, frumos și civilizat.

Pașii sînt descompuși cu migală, sînt puși de acord cu ritmul, profesoara corectează ținuta, într-un cuvînt totul se învață: de la invitarea partenerului, pînă la piruetă.

— Vă dați seama cum ar arăta o „seară în alb“ cu tineri care se poticnesc, care se mișcă după legea lor, nu cea a muzicii — îmi spunea elevul Alexandru Sonn, un avansat în ale dansului (profesoara îl solicită din cînd în cînd pentru unele exemplificări).

Aveam să aflu mai tîrziu că de fapt toți prietenii mai vechi ai clubului au trecut prin această școală a grației și decenței. Pînă acum sînt aproape 2.000.

INSTANTANEU

INTR-O SEARĂ OBIȘNUIȚĂ

O tiroleză ce-și ferește cutele rochiei își face apariția la brațul unui zvelt sud-american.

Un lup de mare ce se străduie să fie și bătrîn (încă nu știm „de pe care mări vine“)

și-a ales drept parteneră o ucraineană. Deocamdată nu-i cunoaștem nici pe aceștia, nici pe fata în costumul înflorat de prin părțile Moldovei ori pe tînărul ce pare că acum a descins din Scoția. Poartă cu toții măști. Aici, la carnaval, și-au dat întîlnire mai multe țări și meserii. Un juriu trebuia să-și spună cuvîntul și de data asta. Al cui costum va fi socotit cel mai frumos? În seara aceasta frumos nu înseamnă numai o haină croită fără cusur, ci și puțină istorie împrospătată. Nu poți veni cu un costum lucrat numai din memorie sau imaginație.

Drept care, cu mai mult timp înainte, în bibliotecă unele cărți au fost deschise mai ales la capitolul etnografie.

Un carnaval doar de dragul costumației și al măștilor nu este pe placul celor de aici.

NU E RĂU

NICI SĂ TE RĂTĂCEȘTI

La sfîrșitul acestei săptămîni au rămas la club doar cei mai puțini dornici de excursii (cîtiva). Restul tinerilor își mai aruncă o dată ochii pe o hartă înainte de a pleca în recunoaștere. Căci excursia lor nu este una oarecare, ci un concurs de orientare turistică ce are loc seara.

Deci cunoașterea traseului se cere înzecită. Poate de aceea este atît de încruntat Ladislau Iozsa, de parcă l-ar aștepta o noapte neagră: privește oarecum cu ciudă o schiță, schimbă semnele, mută creionul dintr-o mînă într-alta.

Îl temperează prietenul și tovarășul său de muncă, Arcadie Nicolici, mașinist la

întreprinderea poligrafică. Îi amintește că are toate motivele să lase la o parte traciul E doar un turist încercat. La Șuncuiuș, l un concurs individual, a fost primul. Iozsa îl roagă însă să nu uite seara de la Vac Crișului cînd s-au rătăcit. (Înțelegem aici de ce este atît de agitat.)

— E drept că era ceață, dar e tot atît drept că m-am bazat prea mult pe și mai puțin pe cunoștințe. La urma înveți și dintr-o astfel de rătăcire. Cel puținești ca-n palmă locul ce te ține legat c el cîtăva vreme.

Nu mai fi încruntat, Ladislau! Doar acum ești un turist cu experiență. N-o să intri în criză de timp. Și apoi, cum ai ști chiar tu, cîteodată nu e rău nici să te rătăcești...

★

Mi-am îngăduit să numesc „Seri în alb“ toate orele de distracție ale tinerilor pe care i-am cunoscut la Oradea. Și le-aș spune și chiar și serilor mai grele, cînd montele Ștefan Ter exersează ceasuri întregi la vioară iar mecanicul Ioan Herman își redactează notele de corespondent voluntar, cînd liniștiștii află noi lucruri despre meseria lor la un cerc profesional, iar echipa de teatru are o întîlnire cu actorii de la Teatrul de stat. Toate aceste seri, în care timpul nu este lăsat să se scurgă printre degete, c folosit în chip inteligent, devin un alibi al frumosului în viața de fiecare zi a tinerilor.

Magda MIHĂILESCU
Fotografii de Elena GHERA

DIN ARITMETICA DEZARMĂRII

(Urmare din pag. 6)

— progresele realizate de cercetarea medicală în ultimii ani creează premise pentru înfrîngerea bolilor, astăzi încă incurabile, ca bolile de inimă și cancerul.

Toate aceste posibilități reale pot oare să fie valorificate satisfăcător cînd 70% din numărul cercetătorilor științifici sînt antrenați în lucrări legate exclusiv de scopuri militare?

De asemenea, secretul militar cuprinde cele mai importante ramuri ale cercetării științifice (energia nucleară, spațiul cosmic, electronica și altele), restrîngînd foarte mult sfera colaborării internaționale pe acest tărîm, colaborare care a reprezentat și, cu atît mai mult, reprezintă azi una din condițiile importante ale progresului științei.

CURSA ÎNARMĂRIILOR ȘI AJUTORUL ECONOMIC

Războiul rece și corolarul său indispensabil, cursa înarmărilor, viciază nu numai relațiile normale de colaborare științifică între state, ci și un alt factor important al progresului economic al omenirii, schimburile comerciale normale.

Pentru țările în curs de dezvoltare aceste schimburi joacă un rol, dacă nu mai însemnat, cel puțin egal cu ajutorul economic direct. Referindu-se la aceasta într-o cuvîntare ținută la 11 noiembrie 1963 în fața Asociației americane pentru Națiunile Unite, secretarul general al O.N.U., U Thant, a subliniat că „ajutorul economic, în exclusivitate, nu constituie soluția la problemă, deoarece un asemenea ajutor, deși este de dorit, nu poate înlocui prețurile juste și stabile, precum și debușeurile în creștere de care au nevoie țările în curs de dezvoltare pentru a învinge obstacolele din calea industrializării lor. Economistii au stabilit că, în cursul ultimilor zece ani, ajutorul economic — oricît de important ar fi fost el — de-abia a acoperit pierderile suferite de aceste țări datorită scăderii prețurilor materiilor prime“. Dar, la aceste pierderi, la dezorganizarea comerțului mon-

dial, contribuie în mare măsură tendințele de a da o bază economică războiului rece prin crearea unor organizații economice închise, prin ridicarea unor bariere artificiale și prin introducerea discriminărilor în relațiile comerciale.

Chiar așa-zisul ajutor economic direct, acordat de statele membre ale blocurilor militare occidentale, are în cea mai mare parte un caracter militar fie fățiș, fie camuflat.

Programul de ajutor pentru străinătate al S.U.A., de pildă, este edificator în această privință. Aproximativ jumătate din sumă este afectată ajutorului militar direct sau ajutorului economic destinat „țărilor aliate ale S.U.A. în cadrul pactelor de apărare mutuală“.

Dar aceasta nu spune încă totul. Acordarea ajutoarelor catalogate ca economice propriu-zise este, la rîndul său, de cele mai multe ori legată de condițiile politice care în esență se reduc la obligația de a sprijini, într-o măsură mai mică sau mai mare, politica occidentală, cu toate corolarele sale, inclusiv cursa înarmărilor. În concepția unora dintre principalii ei promotori, cursa înarmărilor era menită, printre altele, să antreneze țările socialiste în cheltuieli neproductive cît mai mari, împiedicîndu-le să-și consacre toate eforturile în direcția construcției pașnice, în speranța că pe această cale ideile socialismului, forța lor de atracție vor ficompromise.

UN „LEAC“ RESPINS DE OPINIA PUBLICĂ

În același timp cursa înarmărilor este prezentată ca un leac pentru șomaj, pentru crizele de supraproducție și pentru alte boli ale orînduirii capitaliste.

Socoteala de acasă nu se potrivește însă cu cea din tîrg. Economia țărilor socialiste continuă să se dezvolte într-un ritm care depășește ritmul de dezvoltare al țărilor ne-socialiste. În același timp, economia țărilor capitaliste suferă acum nu numai de pe urma

fenomenelor cronice de criză, dar și de pe urma bugetelor militare excesive. Șomajului, neutilizării cronice a capacității de producție, care nu au putut fi eliminate, li se adaugă acum inflația, creșterea prețurilor, dezechilibrarea balanței de plăți externe — toate urmări directe ale cheltuielilor neproductive făcute pentru arme și pentru întreținerea forțelor armate.

Dacă acest lucru este adevărat pentru țările capitaliste dezvoltate din punct de vedere industrial, ca S.U.A. și Anglia, el este atît mai dureros resimțit în țări membre ale blocurilor militare occidentale, mai puțin dezvoltate.

Într-o țară ca Grecia, de pildă, cunoscutom politic și frunțaș al vieții publice, Sophocles Venizelos susține necesitatea reducerii cheltuielilor militare, pentru a face față altor necesități urgente.

Desigur că dezarmarea nu este și în fi un panaceu universal, care ar lecuiracilele lumii contemporane.

Piedica esențială în calea utilizării ronale a tuturor resurselor planetei noastre fost și rămîne imperialismul, al cărui suprem este profitul, scop căruia îi sînt sacrificate interesele vitale a zeci și sute de milioane de oameni.

În ultimă analiză, însăși cursa înarmărilor este un produs al imperialismului. Dar pînă la urmă și această cursă a înarmărilor va avea soarta aceluia monstru — erou al unor filme de groază produse la Hollywood — care căpătînd o viață proprie și începînd să acționeze a depășit intențiile și interesele celor care l-au zămislit.

Ea ridică astăzi împotriva sa opinia publică, milioane și milioane de locuitori ai globului pămîntesc care, indiferent de conștiințele lor politice, ideologice sau religioase, vîd în această cursă nu numai pericolul iminent al unei catastrofe termonucleare și o piedică principală în calea progresului economic și a bunei stări generale.

Adrian COMĂNE

SPORT

PROSPECT DE VOIAJ 1964

Drovocați de redacție, ne-am lăsat gândurile să călătorească în jurul globului, cu viteza luminii. Și astfel, într-o fracțiune de secundă, am străbătut anul sportiv 1964, sub semnul lui „S-a întâmplat mâine”. Așa stînd lucrurile, îngădui-

hochei (care va încerca să obțină un loc în lojă, alături de elita croselor mondiale) și, totodată, pe cei mai buni boberi romîni.

Pe la 10 februarie va trebui să părăsim părțile Innsbruck-ului și tonomatele sale cu „ländlerere” și „jodlere”, pentru că peste o lună, la Praga, se vor reîntîlni

omei: munca nu se încheie la 20 de ani.

Ce propuneți pentru luna mai? Noi am propune o excursie pe traseul Cursei Păcii și totodată să ne angajăm voluntari în mașinile-atelier ca să-i ajutăm pe cicliștii noștri.

Chiar în primele zile ale lui

să plecăm în Franța, la „mondialele” de ciclism. (Atenție, cicliști! Aveți prilejul să obțineți o *cum laudae* în fața unei comisii din care nu vor lipsi Bobet și Anquetil.)

În august nu vom merge niciăieri. Va trebui să fim acasă. Și va fi luna cea mai frumoasă. Luna finalelor marii Spartachiade republicane, în cinstea celei de-a XX-a aniversări a Eliberării. Va fi un tumult fără precedent. Luna vîrf a cronicarilor și reporterilor, care se vor afla într-o goană neîntreruptă de pe Stadionul Republicii la Herăstrău și de pe „23 August” la Tunari.

În septembrie va fi liniște. O liniște mocnită. Și asta numai pînă în ziua echinoxului, cînd va începe marea migrație a globului spre Țara soarelui-răsare, care va găzdui cea de-a XVIII-a ediție a Jocurilor Olimpice moderne.

Ce va fi la Tokio? Greu de răspuns. Dar toți avem credința că Tokio ne va aduce victorii mai multe decît Melbourne sau Roma.

Sperăm că Iolanda Balaș va cuceri a doua sa medalie olimpică de aur.

Sperăm că trăgătorii noștri vor urma pilda decanului olimpic Iosif Sîrbu și vor continua suita victorioasă Helsinki-Melbourne-Roma.

Sperăm că bravii noștri canotori, învingătorii de la Jaice, se vor afla din nou la provele ambarcațiilor victoriei.

Sperăm că volebaliștii vor confirma strălucitele aprecieri cucerite la „europene”.

Sperăm că boxerii își vor aminti că toți cei patru romîni care au fost prezenți în ring la Melbourne au adus medalii.

Sperăm că luptătorii vor regăsi spiritul victoriei de la Yokohama.

Sperăm... Pentru că proiectata medalie olimpică a mezinului Fiți Balaș nu e o himeră.

Pentru că Zoe Reznicenco ar putea plonja în bazinul finalei olimpice, deși nu are decît 16 ani. Pentru că gimnasta noastră Elena Leuștean poate să-i uimească din nou pe arbitrii olimpici, așa cum a făcut-o în Australia.

Pentru că „delfinii” lui Zăhan și-au încheiat — se pare — joaca adolescenței și sînt hotărîți să ridice valoarea polo-ului nostru.

După Melbourne, gara Băneasa a fost arhiplină în momentul revenirii echipei noastre olimpice.

După Roma, nenumărați au fost cei care au escaladat grilajul aeroportului Băneasa, împinși de nerăbdarea de a îmbrățișa pe învingătorii olimpici.

Ce va fi după Tokio? La sfîrșitul lui noiembrie, cînd ecurile celei de-a XVIII-a Olimpiade moderne se vor fi stins, rugbiștii noștri se vor prezenta din nou pe stadionul „23 August”, în fața echipei faimoșilor frați Boniface. De astă dată, după victoria meciului nul de la Toulouse, va fi rîndul victoriei meciului cîștigat.

Ioan CHIRILĂ

Repetiție la Tokio. Deocamdată, flacăra olimpică a fost aprinsă pe Stadionul Național numai de probă.

și ne, stimați cititori, să reluăm acest itinerar de-o clipă. Forma expunerii: un scurt prospect de voiaj 1964, pe care îl supunem atenției dumneavoastră.

Deci, să nu pierdem vremea și să pornim în grabă spre Kecskemet, în Ungaria, unde în aceste zile cel mai tînăr maestru emerit al sportului nostru, Florin Gheorghiu, va începe bătălia „anului”, avînd de înfruntat, între altele, un „trio” de valoa-mondială: Szabo-Matanovic-Manman.

Abia eliberați de tensiunea sălii de joc a șahului, vom porni spre Innsbruck, la Olimpiada albă, pentru a însoți echipa noastră de

eroii competiției de la Dortmund, iar handbaliștii noștri, campioni mondiali, vor lupta pentru a-și apăra titlul în patria hazenei, bunica cehă a handbalului în 7.

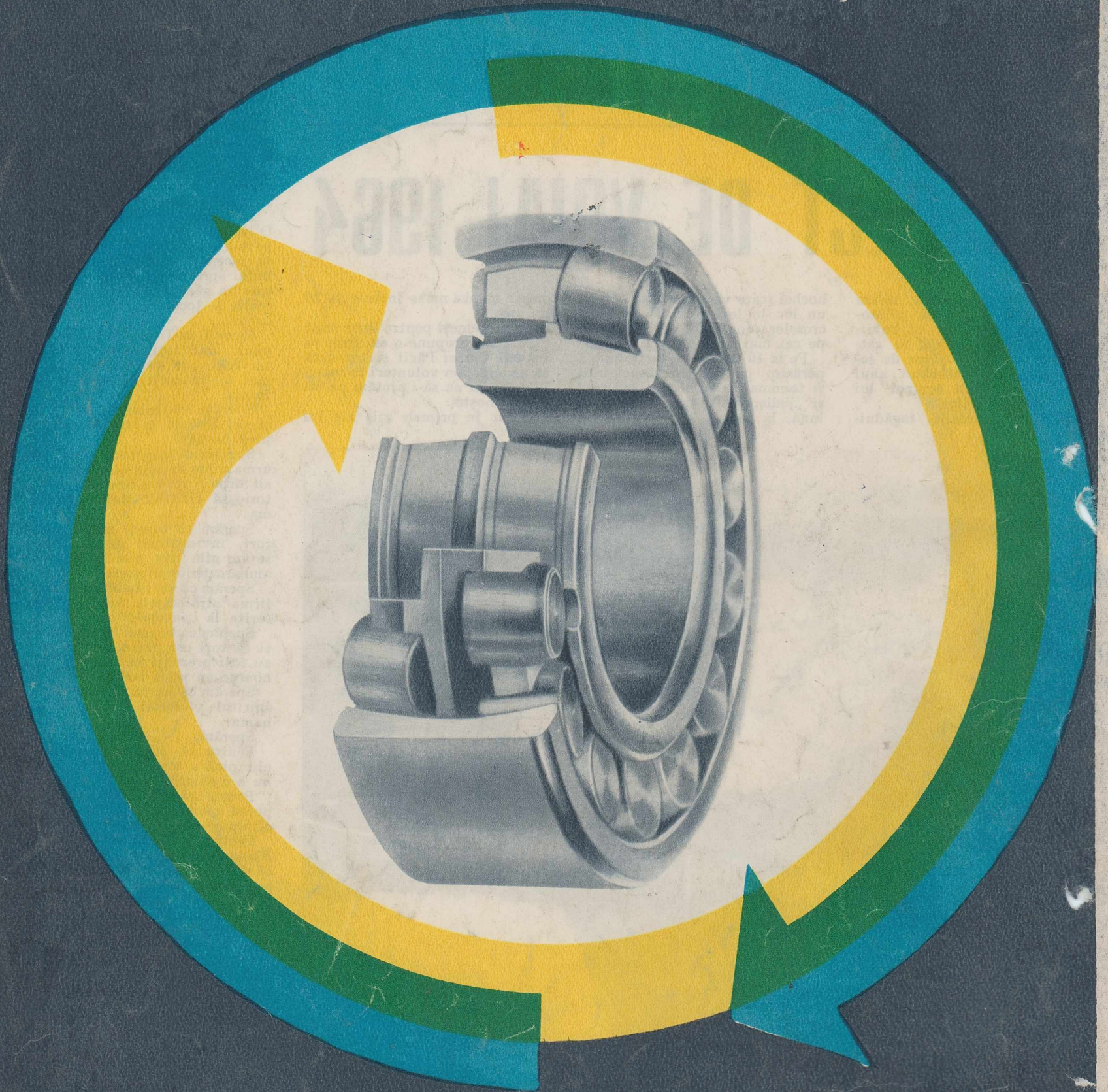
Bineînțeles, însă, că handbalul nu va putea monopoliza primăvara, pentru că în luna mai pe „23 August” și la poalele Vîtoșei fotbalisții noștri și cei bulgari își vor disputa dreptul de a urca pe „covorul fermecat” care îi va duce în zbor, probabil peste pol, spre Japonia olimpică. Și tot în primăvară, în aprilie, fotbalisții juniori din 24 de țări se vor aduna în Olanda, ca să lupte pentru frumosul trofeu UEFA și să mediteze pe tema axi-

iunie va trebui să plecăm în Italia, pe urmele atleților, care, judecînd după cantitatea de muncă investită pînă acum în pregătirea acestor întreceri, par dispuși să ne scutească de terapia dușurilor scoțiene.

În ultima zi de iulie va trebui

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scintei 1, raionul 30 Decembrie. Căsuța poștală 3507, Of. 33. Telefon 17.60.10 — Int. 1744.
ABONAMENTE la toate oficiile poștale, la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.
TARIF DE ABONAMENTE: 3 luni — 26 lei; 6 luni — 52 lei; un an — 104 lei.
PREȚUL REVISTEI: 2 LEI.
TIPARUL executat la Combinatul poligrafic „Casa Scintei”.
MACHETA: Ion Vulpescu.

FABRICA DE RULMENȚI BÎRLAD

Produce și livrează:

- Rulmenți radiali cu bile
- Rulmenți radiali cu role cilindrice
- Rulmenți radiali oscilanți (cu role butoi)
- Rulmenți axiali cu bile
- Rulmenți axiali capsulați pentru ambreiaj